

Atatürk organize

İZMİR ATATÜRK ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ DERGİSİ

KASIM
2022
SAYI 202

TERCİHİMİZ BÜYÜME AMA ENFLASYON DA ÖNEMLİ

84 YIL SONRA
AYNI HÜZÜN
10 KASIM
09.05

100'E 1 KALA
29 EKİM
CUMHURİYET
BAYRAMI

UĞURTAŞ:
KÜRESEL
BORÇ
KRİZİ

DOĞRU HAMLELERİN PUSULASI

Sanayinin gelişiminde
kuruluşundan bugüne
doğru Bölgeyiz...

M.Kemal Atatürk Blv. No:42 35620 Çiğli/İzmir
T. (0232) 376 71 76 - F. (0232) 376 71 00
iaosb@iaosb.org.tr • www.iaosb.org.tr

İZMİR ATATÜRK
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

Profesyonel
Yemek Hizmetlerinde
İZMİR'İN TERCİHİ

Anka Yemek, günlük 5000+ yemek / öğün kapasitesine sahip, ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi, ISO 2200 Gıda Güvenliği ve HACCP standart ve normlarına uygun biçimde donatılmıştır.

www.ankayemek.net

TAŞIMA
YEMEK
HİZMETİ

YERİNDE
ÜRETİM
HİZMETİ

PAKET
YEMEK
HİZMETİ

BS Group Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.

- 10016 Sokak No: 64.
- A.O.S.B. Çiğli / İZMİR
- 0 532 749 50 50 - 0 232 329 13 18
- www.ankayemek.net
- info@ankayemek.net
- @ankayemek

İletişim QR Code >

anka
YEMEK & CATERING

Büyümeden vazgeçemeyiz ama enflasyonla mücadele önemli

**Hilmi
UĞURTAŞ**

Izmir Atatürk
Organize Sanayi
Bölgesi Yönetim
Kurulu Başkanı

Değerli Sanayici Dostlarım; İnsanların kendilerini mutlu hissetmesinin temelinde, beklentilerin karşılanması yatar. Hayatın maddi ve manevi tüm unsurları için her bireyin beklentileri vardır ve bu beklentilerin gerçekleşme oranı mutlu olma oranını da belirler. Bu nedenle siyasi aktörlerin en çok uğraştığı konu beklentilerin şekillendirilmesi ve yönetilebilir olmasıdır. Bilinen bir örnek vardır, dışarıda yemek yiyen bir birey, gelen hesaptan memnun kalırsa, kendini kazançlı hisseder, dışarıda yemek yeme imkânı olmayan bir birey ise, "dışarıda yeseydim şu kadar para öderdim, ama evimde yedim şu kadar param cebimde kaldı" diyebilir. Burada belirleyici olan, beklentinin şartlara uydurulmasıdır.

Türkiye ekonomisinde de ekonominin iyi ya da kötü gitmesi, verilere nereden ve nasıl bakıldığına göre yorumlanır. Beklentinin yönetilmesi gücü ise bunu yöneten kuruma duyulan güvenle şekillenir. Bu güveni de beklentinin gerçeğe dönüşmesi ve bu dönüşümün sürdürülebilir olması doğrudan etkiler.

Türkiye gerçeğine bakıldığında ise ekonomide her şeye iyi veya kötü diyebilmek mümkün değildir. Ancak, ülkenin

içinde bulunduğu şartlarda piyasalara bir tereddüt duygusu hakimdir. Bu duygunun iş yapma motivasyonunu olumsuz etkilememesi için iyisiyle kötüsüyle makroekonomik verilerde bir stabilite oluşması önemlidir. Eğer bu sağlanırsa, iş insanlarına geleceğe bakma, plan ve program yapma imkânı doğar. Ancak makroekonomik verilerde yaşanacak hızlı bozulmalar, üretim kabiliyetimizin önünü keseceği gibi iç ve dış pazarlarda darekabet gücümüzü olumsuz etkileyecektir.

Pandeminin etkilerinin ortadan kalkmaya başlaması ile pek çok ülke gibi Türkiye de büyümeyi yüksek tutarak, istihdamı korumayı ve imkân olursa artırmayı hedefliyor. Para ve maliye politikalarını bu hedeflere göre şekillendiriyor. Büyüme ve istihdam noktasında, son aylarda talepteki canlılığın devam etmesine rağmen, sanayi üretim endeksinde bir yavaşlama görmekteyiz. Bu durumu döviz kurlarındaki seviye ile açıklamak mümkündür. İhracatımızın sevindirici düzeyde devam etmesine rağmen üretimde hammadde ve ara malı tedarikinde ithalata bağımlı yapımız, ihracatın getirdiğini ne yazık ki fazlası ile götürmektedir. Bu durumu en açık biçimde cari

denge rakamlarında görebiliyoruz. TL'nin değer kaybına rağmen ihracattaki artış neredeyse ithalatın yarısında kalmıştır. Bu durum hem şirketlerin özelinde hem de ulusal ekonomi düzleminde ciddi bir sorun olarak durmaktadır.

Türkiye'de çok uzun yıllar "büyüme mi, enflasyon mu" ikileminde daima büyüme tercih edilmiştir. Ekonomiyi canlı tutmanın yolu, faizi frenleyerek enflasyonun hızlı yükselişine ve orada kalmasına aldırılmama şeklinde kendini göstermektedir. Enflasyonun işletmelerin ve bireylerin yaşam kalitesini ne denli kötü etkilediği görülmektedir. Bu enflasyona rağmen, tüketim alışkanlıklarından vazgeçmeyen bireyler ya da yanlış kararlarla yönetilen işletmeler her geçen gün biraz daha borç batağına gömülmektedir.

2001 yılındaki krize bakarsak, önceki yıllarda oluşan yüksek bütçe açıkları ve bu açıkları finanse etmek için yapılan yüklü borçlanmaları görürüz. Bu nedenle o kriz sonrasında bütçe açıklarının kontrol altına alınması ve yönetilebilir hale getirilmesi hedeflenmiştir. Ancak Türkiye'de 2022 yılı başında açıklanan bütçenin yıl ortasında çok ciddi bir artış ile revize edilmesi ve 2023 yılı için başlangıç bütçesinin 4,4 trilyon TL olarak planlanması, bütçenin denetim ve kontrolün dışına kaymaya başladığını göstermektedir. Basit bir hesap ile 2023 yılı başlangıç bütçesi, 2022 yılı başlangıç bütçesinin 2,5 katıdır.

Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD) raporuna göre, dünya ekonomisinde 2022'deki büyüme oranı yüzde 2,5'e; 2023'te ise yüzde 2,2'ye düşecek. Bu az gibi görünen düşüşün dünya ekonomisine maliyetinin 18 trilyon dolar civarında olacağı öngörülmektedir. Küresel ekonomide yaşanacak bu yavaşlamanın özellikle gelişmekte olan ülkelerin ortalama büyüme hızlarını yüzde 3 ya da daha altına çekebileceği gerçeği ile karşı karşıyayız. Bu sebeple küresel borç krizi olasılığı da daha güçlü hale gelmeye başladı.

Bu durumda, bazı ülkelerin bu krize girmemesi için, uluslararası finans kuruluşlarının bu ülkelere acilen likidite sağlama, borç ve faiz indirimi gibi enstrümanları uygulamaya sokması gerekli görülmektedir.

İş, dış kaynak bulma alanına gelince de o ekonominin risk puanları büyük önem taşımaktadır.

Kredi değerlendirme kuruluşlarının notları ve CDS primi temel göstergeler olarak kabul edilmektedir. Gelişmekte olan ülkelerin CDS primi ortalaması 225 puan olduğuna göre, Türkiye şu dönemde bulunduğu konum itibarıyla çok riskli bir görünüm vermektedir. Bölgesel dengelerin sağladığı kaynak girişleri ile nefes alan ekonomimizin 2023 yılında özellikle kaynak bulma konusunda zorlanacağını söylemek çok da yanlış olmayacaktır.

SAHİBİ
İAOSB Yönetim Kurulu Başkanı
Hilmi UĞURTAŞ
SORUMLU MÜDÜR
Meryem Fulya YAZICIOĞLU

YAYIN İCRA KOMİTESİ
Hilmi UĞURTAŞ - Enver OLGUNSOY
Nedim ATILLA - Hüseyin DOĞAN

Muhabir
Bestenigar PEKER

YÖNETİM YERİ
İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi
M. Kemal Atatürk Bulv. No:42 - 35620
Çiğli / İZMİR
Tel: (0232) 376 71 76 Fax: (0232) 376 71 00

E-mail: iaosb@iaosb.org.tr
Web: www.iaosb.org.tr

BASKI:
Hürriyet Matbaası
5501 Sokak No: 6 Kat: 1 Tuna Mah. Çamdibi - İzmir
Telefon: (0232) 435 69 69
Faks: (0232) 462 31 62
www.hurriyetmatbaa.com
Atatürk Organize Haber, İAOSB'nin aylık yayın organıdır. Dergide yayınlanan yazılar kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Yayınlanan yazılar aksi belirtilmedikçe İAOSB'nin resmi görüşünü yansıtmaz. İmzalı yazılarda belirtilen görüşler sadece yazarlarına aittir.

24 Türkiye'den Meksika'ya uzanan başarı hikayesi: TOTOMAK

8	Ekonomik göstergeler	38	COP27: Bir adım ileri, bir adım geri
12	Ekonomideki gelişmeler nasıl yorumlandı?	42	Doğal gaz krizinden en az etkilenecek ülkeler
16	Avrupa'nın en sıkıntılı ayları	44	Tıp ve sanatı birleştiren eller: Latife Doğanay Çağlayan
18	100'e 1 kala 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı	46	Mikroplastikle imtihanımız
20	84 yıl sonra aynı hüznün: 10 Kasım, 09.05	48	Kanser testlerinde devrim
22	Öğretmenler Günü coşkuyla kutlandı	49	Telefondaki mavi ışık yaşanmayı hızlandırıyor
24	Türkiye'den Meksika'ya uzanan başarı hikayesi: TOTOMAK	50	Calculus'un öyküsü
28	Tahliye taahhünamesine dayalı kiracının tahliyesi	54	Unutulmaz bestecilerin memleketinde bir müzik evi
30	Sürdürülebilir Kalkınma için 2018'den bu yana emek veren dernek: SÜRKALGİRDER	57	Avignon bu yıl da kültür turisti ile doldu
34	Elektrikli araçlar: Avantaj ve dezavantajları	58	Basında İAOSB
		60	Türkiye'nin ilk Michelin Yıldızları

AB ile Moody's, büyüme tahminlerini yükseltti

Avrupa Birliği Komisyonu "Avrupa Ekonomik Tahminler, Güz 2022" raporunda Türkiye için 2022 ve 2023 yılı GSYH büyüme tahminlerini yükselterek yüzde 5 ve yüzde 3,5 olarak revize etti ve 2024 yılında da ekonominin yüzde 3 büyüyeceğini öngördü. Uluslararası derecelendirme kuruluşu Moody's, "Küresel Makro Görünüm" Kasım 2022 Raporu'nda, 2022 yılı için Ağustos ayındaki yüzde 4,5'lik büyüme rakamını yüzde 5,3'e yükseltti. 2023 yılı büyümesi yüzde 2, 2024 büyümesi de yüzde 3 olarak tahmin edildi.

Türkiye, 'Büyük Ölçüde Uyumlu' kategorisinde

OECD tarafından yapılan 'Vergide Şeffaflık ve Bilgi Değişimi Küresel Forumu (Küresel Forum) İkinci Tur Eş Denetimleri" sonucunda Türkiye'nin ülke değerlendirilmesi, 'Büyük Ölçüde Uyumlu' kategorisine yükseldi. Türkiye, talep üzerine bilgi değişimi standartları açısından 2012'de Küresel Forum tarafından tabi tutulduğu birinci tur eş denetiminde "Kısmen Uyumlu" notu almıştı. 165 üyeli Küresel Forum, ülkelerin vergi alanında bilgi değişimi uygulamalarına ilişkin eş denetimlerin sonucunu G20'ye bildiriyor.

Üçüncü çeyrekte yüzde 3,9 büyüdük

Türkiye ekonomisi, bu yılın üçüncü çeyreğinde beklentilere paralel olarak yüzde 3,9 büyüdü. Büyümeye en önemli katkı yüzde 21,6 ile finans ve sigorta sektöründen geldi. Hanehalklarının tüketim harcamaları yüzde 19,9 büyürken devletin nihai tüketim harcamalarındaki büyüme yüzde 8,5 oldu. Hizmetler sektöründe büyüme yüzde 6,9, sanayi sektöründe ise yüzde 0,3 olarak gerçekleşti. İnşaat sektöründeki daralma devam ederek yüzde 14,1 oldu. Tarım sektörü büyümeye 0,1 puanlık katkı sağladı. Büyüme stoklar 9,6 puan aşağı çekti.

TCMB politika faizini tek haneye indirdi

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Para Politikası Kurulu (PPK), bir haftalık repo faizi olan politika faizini 150 baz puan daha indirerek yüzde 9'a düşürdü. Faizler böylelikle 26 ay aradan sonra tek haneye görmüş oldu. TCMB'nin son 4 toplantıdaki faiz indirimi de 5 puanı buldu. Öte yandan, son dönemde kredi büyümesini ve döviz alımlarını sınırlayan düzenlemeler, Kur Korumalı Mevduat uygulaması, kaynağı belirsiz para girişleri ve döviz işlemlerinde TCMB ile kamu bankalarının belirleyici olduğu mekanizmalarla döviz kurlarında yatay seyir yakalandı.

Eximbank'a 588 milyon dolarlık sendikasyon

Türk Eximbank, 588 milyon dolar karşılığı sendikasyon kredisi temin etti. Bankanın Kamuyu Aydınlatma Platformu'na (KAP) yaptığı açıklamada, 404,2 milyon euro, 136

milyon dolar ve 350 milyon yuan olmak üzere üç dilimden oluşan sendikasyon kredisi sağla-

dığını bildirdi. 1 yıl vadeli kredinin maliyeti ise belirtilmedi. Sürdürülebilirlik bağlantılı sendikasyon kredisi Emirates NBD Capital Limited, ICBC Turkey Bank, Mizuho Bank ve Standard Chartered Bank koordinatörlüğünde temin edildi.

Eylül'de cari açık 3 milyar dolar

Cari işlemler dengesi, Eylül'de 2,97 milyar dolar açık verdi. TCMB'nin ödemeler dengesinde turizm kaynaklı revizyonun etkilerini yansıtacak şekilde revizyona gideceği

düşünüldürken, cari işlemler hesabının 2,6 milyar dolar açık vereceği bekleniyordu. Merkez Bankası, son 10 yıla ilişkin toplam

26,8 milyar dolarlık iki revizyon yaptı. Bir önceki yılın Eylül ayında 2 milyar 719 milyon dolar fazla veren cari işlemler hesabı, bu ayda 2 milyar 966 milyon dolar açık verdi. 12 aylık cari işlemler açığı 39 milyar 164 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Net hata noksan 2,6 milyar dolar fazla

Kaynağı belli olmayan para giriş/çıkışı olarak nitelendirilen net hata noksan kalemi, Eylül ayında 2,6 milyar dolar fazla verdi. Diğer yatırımlar altında, yurt içi bankaların yurt dışı muhabirle-

rindeki efektif ve mevduat varlıkları 2 milyar 111 milyon dolar net artış gösterdi. Yurt dışından sağlanan kredi-

lerle ilgili olarak, Genel Hükümet ve bankalar sırasıyla 107 milyon dolar ve 250 milyon dolar net geri ödeme, diğer sektörler 336 milyon dolar net kullanım gerçekleştirdi. Resmi rezervler 1 milyar 656 milyon dolar net azalış kaydetti.

Portföy yatırımlarında 3,4 milyar dolar çıkış

Eylül ayında doğrudan yatırımlardan kaynaklanan net girişler 488 milyon dolar olarak kaydedildi. Portföy yatırımları 3 milyar 373 milyon dolar tutarında net çıkış gösterdi. Alt kalemler itibarıyla incele-

lendiğinde, yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi piyasasında 522 milyon dolar ve devlet iç borçlan-

ma senetleri piyasasında 115 milyon dolar net satış yaptığı görüldü. Yurt dışındaki tahvil ihraçlarıyla ilgili olarak, Genel Hükümet ve bankalar sırasıyla 2 milyar 500 milyon dolar ve 1 milyar 132 milyon dolar net geri ödeme gerçekleşti.

Limanlardaki elleçleme miktarı yükseldi

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, 2022 yılı Ekim ayı konteyner ve yük istatistiklerini açıkladı. Bu yılın Ekim ayında limanlarda elleçlenen yük miktarı geçen yılın aynı ayına göre yüzde 3,8

artarak 45 milyon 883 bin ton olarak gerçekleşti. Ocak-Ekim döneminde ise limanlarda elleçlenen yük miktarı

geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 4,6 artarak 454 milyon 763 bin tona yükseldi. Ekim ayında dış ticaret taşımaları geçen yılın aynı ayına göre yüzde 5,7 artışla 34 milyon 207 bin tona ulaştı. Deniz yolu ile transit yük taşımaları 6 milyon 324 bin ton oldu.

Dış Ticaret Haddinde rekor düşük seviye

TÜİK rakamlarına göre ihracat birim değer endeksi Eylül ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 2,7 arttı. Endeks bir önceki yılın aynı ayına göre, gıda, içecek ve tütünde yüzde

9,2, hammaddelerde (yakıt hariç) yüzde 6,9 ve yakıtlarda yüzde 41,7 artarken, imalat sanayinde (gıda, içecek,

tütün hariç) yüzde 0,4 azaldı. Üçüncü çeyrekte ise bir önceki yılın üçüncü çeyreğine göre yüze 4,3 arttı. Dış ticaret haddi de 17,2 puan azalarak, 2022 yılı Eylül ayında 71,2 değerini aldı. Böylelikle dış ticaret haddinde yeni rekor düşük seviye görüldü.

İhracat miktar endeksi yüzde 6,2 arttı

İhracat miktar endeksi Eylül ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 6,2 arttı. Endeks bir önceki yılın aynı ayına göre, gıda, içecek ve tütünde yüzde 2,7, yakıtlarda yüzde

57,7 ve imalat sanayinde (gıda, içecek, tütün hariç) yüzde 4,3 artarken, hammaddelerde (yakıt hariç)

yüzde 8,7 azaldı. İhracat miktar endeksi üçüncü çeyrekte ise bir önceki yılın üçüncü çeyreğine göre yüzde 7,2 arttı. İthalat miktar endeksi 2022 yılı üçüncü çeyrekte bir önceki yılın üçüncü çeyreğine göre yüzde 9,5 arttı. Dış ticaret haddi, 2022 yılı üçüncü çeyreğinde 72,9 oldu.

Türkiye'nin uluslararası yatırım pozisyonu verileri

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), Eylül 2022 dönemine ilişkin Uluslararası Yatırım Pozisyonu (UYP) verilerini açıkladı. Eylül'de geçen yıl

sonuna kıyasla Türkiye'nin yurt dışı varlıkları yüzde 2,1 artışla 294,2 milyar dolar, yükümlülükleri yüzde 4,5 düşüyle

519,2 milyar

dolar oldu. Böylece, Türkiye'nin yurt dışı varlıkları ile yükümlülüklerinin farkı şeklinde tanımlanan net UYP, Eylül'de eksi 224,9 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti. Net UYP, 2021 sonunda eksi 255,7 milyar dolar düzeyinde bulunuyordu.

Sanayi üretimi hız kesti

Sanayi üretimi, Eylül ayında yıllık bazda yüzde 0,4 artış gösterirken, aylık bazda yüzde 1,6 daraldı. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, sanayinin alt sektörleri incelendiğinde, 2022 yılı Eylül ayında madencilik ve taşocaklığı sektörü endeksi bir önceki aya göre yüzde 2,6, imalat sanayi sektörü endeksi yüzde 1,6 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 1,7 azaldı. Takvim etkisinden arındırılmamış sanayi üretim endeksinde de yıllık bazda yüzde 0,4 artış kaydedildi.

Otomotiv üretimi 10 ayda yüzde 5 arttı

Otomotiv Sanayii Derneği (OSD), 2022 yılı Ocak-Ekim dönemine ait üretim ve ihracat adetleri ile pazar verilerini açıkladı. 10 aylık toplam otomotiv üretimi, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 5 artarak 1 milyon 76 bin 865 adet, otomobil üretimi ise yüzde 0,3 gerileyerek 633 bin 369 adet olarak gerçekleşti. Traktör üretiminde toplam üretim 1 milyon 116 bin 583 adede ulaştı. Ticari araç üretimi ise bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 13 arttı. Üretim artışı ağır ticari araç grubunda yüzde 31, hafif ticari araç grubunda yüzde 11 oldu.

İnşaat maliyetinde rekor serisi sürüyor

TÜİK verilerine göre inşaat maliyet endeksi Eylül'de bir önceki aya kıyasla yüzde 1,57, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 119,83 yükseldi. Aylık bazda malzeme endeksi yüzde 2,07 arttı, işçilik endeksi ise yüzde 0,07 azaldı. Yıllık bazda da malzeme endeksi yüzde 133,4, işçilik endeksi yüzde 84,04 artış gösterdi. Bina inşaatı maliyet endeksi, Eylül'de bir önceki aya göre yüzde 2,1, geçen yılın aynı ayına kıyasla yüzde 117,11 yükseldi. Bir önceki aya göre malzeme endeksi yüzde 2,82 arttı, işçilik endeksi ise yüzde 0,17 azaldı.

İşsizlik rakamı çift haneye çıktı

İşsizlik oranı Eylül'de 0,3 puanlık artış ile yüzde 10,1 seviyesinde gerçekleşti. Böylece Ağustos'ta yüzde 9,6 olarak 4 yıl sonra ilk kez tek haneye inen işsizlik oranı, yeniden çift haneye çıktı. Genç nüfusta işsizlik 1,2 puan artışla yüzde 19,6'a çıkarken, geniş tanımlı işsizlik (atıl işgücü) oranı yüzde 20,3 oldu. 15 ve daha yukarı yaşta kişilerde işsiz sayısı 2022 yılı Eylül ayında bir önceki aya göre 120 bin kişi artarak 3 milyon 482 bine çıktı. İşsizlik oranı erkeklerde yüzde 8,8 iken kadınlarda yüzde 12,8 olarak tahmin edildi.

Ekonomideki gelişmeler nasıl yorumlandı?

Türkiye'nin katma değeri yüksek ürün ihracatını artırarak dış ticaret dengesini sağlaması ve cari açığını azaltması gerektiğini belirten ekonomistler, yüksek bütçe açıklarının yaratacağı risklere de dikkat çekti.

**Yeni başlayanlar için
sanayi sözlüğü**

Şeref Oğuz

Sanayi, bir şeyden çok üretmektir. Ekonominin başlıca üç sektörü (tarım, sanayi, hizmetler) içinde hayati önemi vardır. Türkiye'yi bir buz tabakası üzerinde hızla giden kayakçıya benzetirsek, buz tabakasının kalınlığı, ekonomi içindeki sanayinin payını temsil eder. Kayakçının hızı da sanayi üretimini... Sözlüğe buyurun;

Cumhuriyetin kurucuları, sanayiye önem verilmesini kavramış ve bugüne kadar olumlu etkileri süregelen sanayi kuruluşları var etmişlerdi.

Ağırlığı tarım olan toplumu, sanayi toplumuna çevirmek için tarımı sanayileştirmek yerine, tarımdan kurtulmayı seçtik. Ancak ne sanayileşmede potansiyellerimize erişebildik ne de tarımda kendimize yeterli olma yetkinliği-

mizi koruyabildik.

Uzun yıllar sanayi sektörü, kamunun teşvikleriyle geliştirilmeye çalışıldı. Hatta strateji belgeleri üretildi ama hiçbirine sadık kalamadık. Geldiğimiz noktada sanayinin daha da gitmesi gereken uzun ve zorlu bir yol olduğunu fark ettik.

Bugün şükür ki sanayide başarı öykülerimiz artık yadsınamaz noktalara erişti. Makine, savunma, tekstil, gıda gibi alanlarda parlıtlı örneklerimiz var.

Sorun, sanayinin üretim için finansmana erişimindedir. Kötü yönetilen ekonomi, sanayicinin önünü açmak şöyle dursun, hızını kesmekte, nakit akışı risklerine boğmakta, borca mahkûm, şirketleri fakir bu coğrafyada sanayileşme adımlarımıza çok dikkat etmemiz gerekiyor. Zira en köklü sanayilerimiz dahi, kötü yönetilen makroekonomik veriler yüzünden zorlanıyor.

Üretimi artırıp büyümeyi zıplatacağımız gerekçesiyle faizleri indirmiş olmak yetmiyor, bu faizden kredi de verebiliyor olmak gerekiyor. Sanayici bugün bırakın yeni yatırımı, işletme sermayesi dahi bulmakta zorluk çekiyor. Başka bir tehdit, ülkenin sanayici ruhundaki çözülmedir. Bize gereken; zaten rüştünü ispat etmiş olduğumuz sanayi alanında, Cumhuriyetin kazanımları üzerine, yetişmiş insan gücü, ileri teknoloji ve küresel yetkinliklerle yeni nitelikler koyulmasıdır.

Türkiye, Covid-19 salgını sonrasında yükselen enflasyon eğilimi karşısında enflasyonu hedef alıp düşürmeye çalışan pek çok ekonominin tersine büyümeyi yüksek tutmayı ve istihdamı önce korumayı sonra da artırmayı hedef aldı. Para ve maliye politikalarını bu çerçeveye uyumlu olacak şekilde oluşturdu: Faizleri düşürürken çeşitli vergilerde de indirimler yaptı, kamu harcamalarını artırdı, asgari ücreti ve devlet yardımlarını yükseltti. Bu ve benzeri politikalarla büyümeyi ilk yarıda yüzde 7,6 oranında, işsizlik oranını da yüzde 10 dolayında tutmayı başardı. Üçüncü çeyrekte başlayarak perakende satış hacmi verilerinden gözlemleyebildiğimiz şekliyle talepte canlılığın devam etmesine karşılık sanayi üretim endeksine baktığımızda sanayi üretiminde düşen bir tempo gözlemliyoruz. Bu çerçevede 2022 yılının yüzde 5-5,5 dolayında bir büyüme oranıyla tamamlanmasını bekliyoruz. Yüzde 7,6'dan yüzde 5-5,5'e düşüş, çok önemli bir gerilemeye yol açmayacağı için işsizlik oranında da büyük bir artış olmasını beklemiyoruz.

2001 krizinin temel nedenlerinden birisinin önceki yıllarda yaşanan yüksek bütçe açıkları ve bu açıkları finanse etmek için başvuru yüksek borçlanmalar olduğu bilinen bir gerçektir. O nedenle kriz sonrasında bütçe açıklarının denetim altında tutulmasına özen gösterilmiştir.

TL'nin dış değer kaybının çok yüksek olmasına karşılık dış ticaret dengesinin umulduğu gibi olmaması ilk bakışta sürpriz olarak görülebilir. Ocak-Eylül döneminde

**2022 biterken
Türkiye ekonomisi
Mahfi Eğilmez**

ihracat artışı yüzde 17 iken ithalat artışı yüzde 40,4 olmuş durumda. Aynı dönemde TL'nin Dolar karşısındaki değer kaybı yüzde 25'in üzerinde olduğu halde ithalatın düşmeyip, ihracattan çok daha fazla artması Türkiye ekonomisi açısından önemli bir sorun oluşturuyor. Bu ilginç gelişmenin önemli nedenlerinden birisi Türkiye'nin ihraç ürünlerinin ağırlıklı olarak talep/fiyat esnekliği yüksek mallardan oluşmasına karşılık ithal ettiği malların talep/katı mallara dayanmasıdır.

Ekonomi açısından 2022 yılından 2023 yılına devredilenleri şöylece özetleyebiliriz:

■ Daha çok tüketime dayalı olsa da dünya ortalamasına göre yüksek bir büyüme oranı.

■ Baz etkisiyle yılın ilk yarısında hızla gerileyecek olsa da seçim sonrasında aynı hızla yükselecek bir enflasyon oranı.

■ Denetimden çıkmaya yatkın bir bütçe yapısı.

■ Üretimin ithalata bağımlı yapısı nedeniyle kur artışına karşılık düşürülemeyen bir cari denge.

■ Eksi rezervler.

■ Son derecede yüksek risklere sahip bir ekonomik yapı.

İhracat, hemen her ay "tüm zamanların rekoru"nu kırıyor. Ekim ayı rakamları da rekor olarak sunuldu. Oysa, Türkiye'nin dış ticaret tablosu giderek kötüleşiyor. Özellikle, bu yılın başından itibaren dış ticarete negatif rekorlar birbirini izliyor.

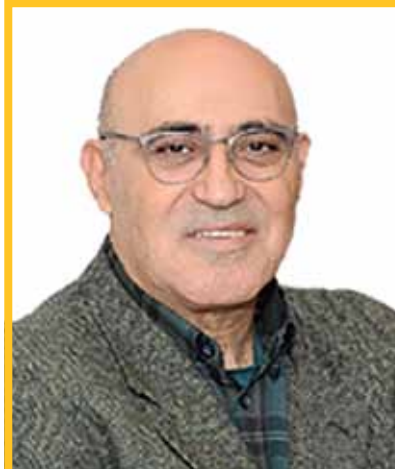
Hem ihracat hem de ithalatta, esas olarak emtia kaynaklı girdi maliyetlerinden kaynaklanan birim fiyatlardaki artış etkili. Yani hammadde ve yarı mamül malı geçmiş yıllara göre daha pahalıya alıp daha pahalıya satıyoruz. Maliyet kaynaklı fiyatlar dolayısıyla ihracatta artış var ancak, enerji fiyatlarındaki yükselişle birlikte ithalatın artışı ihracatın kat be kat üzerinde. Son aylarda enerji ithalatındaki azalış, negatif etkiyi sınırlıyor. Dolayısıyla Türkiye, vazgeçilmez olmayan katma değeri düşük ihracata konu mallarını daha ucuz fiyata ihraç ederken, ithalatı her geçen ay daha yüksek fiyatlarla gerçekleştiriyor.

Yıllıklandırılmış bazda dış ticaret açığındaki artış, 1997 krizinden bu yana ilk kez yüzde 138 seviyesinde gerçekleşti.

İthalat ilk kez 300 milyar dolar sınırını aştı; üstelik yıl bitmeden. İlk 10 aylık dönemde 300 milyar 552 milyon dolara ulaşan ithalatın, kalan iki ayda da geçen yılın seviyelerinde gerçekleşmesi halinde, yıl sonunda ithalat 357 milyar dolarlık yeni rekoruna ulaşmış olacak.

Dış ticaret açığında ilk 10 aylık artış yüzde 168,5'e ulaştı. Ocak-Ekim 2022 döneminde dış ticaret açığı 91,1 milyar dolarla "Cumhuriyet tarihinin" en yüksek 10 aylık açık rakamına ulaştı. Bu rakam, 105,9 milyar dolarla yıllık bazda bugüne kadar ki en yüksek açığın verildiği 2011 yılının aynı döneminde 90,2 milyar dolar olarak gerçekleşmişti.

Dış ticaret açığı Ekim'de geçen

**Ucuz ihracattan
dış açık rekoru geldi**

Talip Aktaş

yılın aynı ayına göre yüzde 400'ün üzerinde artış kaydetti. Olağan dönemlerde ilk kez bu oranda büyük bir artış yaşanıyor. Bu tarihten önceki en yüksek artışlar Covid-19 pandemisi nedeniyle kapanmaların yaşandığı 2019 yılının Ekim ve Kasım aylarında kaydedilmişti.

Dış ticaret açığı 11 yılın ardından ilk kez 100 milyar doları aştı. En son Temmuz 2011'den Şubat 2012'ye kadar olan dönemde dış ticaret açığı 100 milyar doların üzerinde seyretmişti.

İhracat fiyatlarının ithalat fiyatlarına oranını ifade eden

dış ticaret haddi, 73 seviyesi ile endeks tarihinin en düşük seviyesini gördü. Bu rakam, aynı zamanda ihracatta ucuzluk rekoruna işaret ediyor.

İhracat ucuzladı ucuzlamasına ancak, tablo olumluya dönmedi. Tersine, devasa bir dış açık sorunu yaşanıyor. Oysa, "Yeni ekonomi modeli" ya da "Türkiye Ekonomi Modeli", TL'nin değerinin düşük tutularak dış ticarete ve cari dengede fazla verileceği, bu yolla döviz talebinin aşağı çekileceği ve enflasyonun da kontrol altına alınacağı varsayımına dayanıyor. Ortaya çıkan tablonun amaçla ne ölçüde örtüştüğü açık...

Yeniden değerlendirme müessesesi, 2003 yılında kaldırılmış ve yerine enflasyon düzeltmesi müessesesi getirilmişti. Enflasyon düzeltmesi, 2004 yılında sadece bir kez uygulandı. Son 4 yılda yükselen enflasyon, enflasyon düzeltmesi uygulamasını bize tekrar hatırlattı. Kazançlarını bilanço esasına göre tespit eden gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin enflasyon düzeltmesi yapabilmeleri için; Yİ-ÜFE endeksindeki artışın, içinde bulunulan dönem dahil son 3 hesap döneminde yüzde 100'den ve içinde bulunulan hesap döneminde yüzde 10'dan fazla olması gerekmektedir. Ülkemizde 2021 yılı Aralık ayında enflasyon

**Enflasyon muhasebesi
hemen şimdi**

Nedim Türkmen

muhasebesi uygulanması için, Vergi Usul Kanunu'nda aranan tüm şartlar gerçekleşti hatta Gelir İdaresi Başkanlığı enflasyon düzeltmesine ilişkin VUK genel tebliğ taslağını 07.01.2022 tarihinde kamuoyuyla paylaştı. Tebliğ taslağı bile ortaya çıkmışken, 7352 sayılı Kanun ile enflasyon düzeltmesine ilişkin şartların oluşup oluşmadığına bakılmaksızın mali tabloların enflasyon düzeltmesine tabi tutulmayacağına ilişkin düzenleme yapıldı. Buna göre kapsama giren mükellefler; 31.12.2023 tarihli mali tablolarını enflasyon düzeltmesi şartlarının oluşup oluşmadığına bakılmaksızın enflasyon düzeltmesine tabi tutacaklardır.

Hazırlanan 2022 yılı bütçesinde öngörülen bütçe ödenekleri toplamı 1 trilyon 751 milyar lira, bütçe açığı ise 278,4 milyar lira olarak öngörülmüştü. Ancak yılın ilk yarısına gelindiğinde bu ödenekler tükendi ve uzun yıllardan sonra ilk kez Türkiye'de ek bütçe yapma ihtiyacı doğdu. Ancak 4 Eylül 2022'de yayınlanan Orta Vadeli Program'da (OVP), 2022 bütçe açığının yüzde 66 oranında artarak 461,2 milyar liraya, faiz giderlerinin ise yüzde 37,2 oranında artarak 240,4 milyar liradan 329,8 milyar liraya çıkacağı açıklandı ve bütçe hesapları yeniden kurgulandı.

Meclis'te görüşülmekte olan 2023 bütçesine baktığımızda; 4,5 trilyon lira gider, 3,8 trilyon lira gelir ve 659,4 milyar lira bütçe açığı öngörülüyor. Faiz giderlerinin ise 565,6

**Bütçede dikiş
tutmuyor**

İrfan Hüseyin Yıldız

milyar lira olacağı varsayılmıştır. Merkez Bankası para basıyor. Eylül ayı itibarıyla vadesiz mevduat, çekler ve dolaşımdaki para arzının (M1), yıllık bazda yüzde 94 oranında artarak 2 trilyon 841 milyar lira seviyesine çıktığını görüyoruz. Daha fazla borçlanmaya gidiliyor. Eylül ayı itibarıyla kamu borç stoku 3 trilyon 675 milyara ulaştı. Ekim'de Hazine'nin finansman programında 61,8 milyar liralık borçlanma varken iç ve dış borçlanmayla toplam 112,4 milyar lira borçlanmaya gidildi. Ayrıca bu ayın başında yüzde 10 faizle 5 yıl vadeli 1,5 milyar dolarlık Eurobond borçlanması yapıldı. Bu veriler, Hazine'nin 2023'te, bir yandan daha fazla borçlanacağını, bir yandan da daha fazla faiz ödeyeceğini gösteriyor.

Avrupa'nın en sıkıntılı ayları

Avrupa ülkelerinde bir yandan enerji krizi öte yandan enflasyonist baskılar nedeniyle ülke yurttaşları sıkıntılı bir kış mevsimi geçiriyor. Analistler, Avrupa Merkez Bankası'nın enflasyonu dizginlemek için faiz oranlarını artırdığı bir dönemde, fiyat artışlarının, ihracattaki zayıflığın ve enerji arzına yönelik risklerin önümüzdeki aylarda Euro Bölgesi'nin en büyük ikinci ekonomisi üzerinde baskı yaratacağını belirtiyor.

ABD Merkez Bankası'nın da (FED) politika faizini 75 baz puan artırarak son 14 senenin en yüksek seviyesine getirmesi Avrupa'da işleri daha da zorlaştırdı. Yapılan bu son artırım ile politika faizi yüzde 3,75-4,00 aralığına yükseldi. Banka, borçlanma maliyetlerini artırmanın ekonomiyi sakinleştireceğini ve fiyat enflasyonunu düşürmesini umuyor. Ancak uzmanlara göre, söz konusu hamlelerin ciddi bir gerilemeyi tetikleyebileceğinden endişeleniyor.

Enflasyonist baskıyla boğuşan diğer pek çok ülke de, borçlanma maliyetlerini artırmak adına ABD ile birlikte hareket ediyor. Örneğin İngiltere'de yaşam standartları, 1950'ler sonrası en büyük gerilemeyle karşı karşıya kalmış durumda. İngiltere'de hayat pahalılığı gelirleri eritirken, ülkedeki yaşam standartları, kayıtların

tutulmaya başladığı 1956'dan bu yana en büyük gerilemeyle karşı karşıya.

İngiltere'nin kredi notu düşürüldü

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch Ratings, İngiltere'nin kredi notunu "AA-" olarak teyit ederken, kredi notu görünümünü "durağan"dan "negatif"e çevirdi. Kredi derecelendirme kuruluşundan yapılan açıklamada, İngiltere ekonomisine ilişkin değerlendirmelerde de bulunuldu.

Ülkede yeni hükümetin ekonomik stratejisinin bir parçası olarak açıklanan mali paketin orta vadede mali açıklarda önemli bir artışa neden olacağı belirtilirken, İngiltere'de ortalama enflasyonun 2022'de yüzde 8,9'a yükselmesinin ardından 2024'te kademeli olarak yüzde 4'e düşmesinin tahmin edildiği aktarıldı.

İngiliz Hükümetinin resmi tahminlerine göre fiyatlardaki yükselme hesaba katıldığında, önümüzdeki birkaç yıl içinde gelirlerde yüzde 7'lik bir azalma olacak. Bütçe Sorumluluğu Ofisi'nin (OBR) tahminlerine göre yaşam standartlarının geçen yılki seviyelerine geri dönmesi için altı yıl daha geçmesi gerekiyor.

Ukrayna'daki savaş ve Covid-19 pandemisi

nedeniyle büyük artış gösteren enerji ve gıda fiyatları hane bütçeleri üzerinde şimdiden büyük bir yük oluşturuyor.

İngiltere Merkez Bankası son 33 yılın en büyük faiz artırımını yapmıştı. Bu faiz artırımını 'Ülkeyi uzun sürecek bir resesyon bekliyor' diye yorumlanmıştı. İngiltere'de 2022'de ekonominin yüzde 4,2 büyümesinin beklendiği ancak gelecek yıl yüzde 1,4 daralacağı tahmin edilirken, sonraki üç yılda yüzde 1,3, yüzde 2,6 ve yüzde 2,7 büyümesi öngörülüyor. İşsizlik oranının da şu andaki yüzde 3,6'lık seviyeden yüzde 4,9'a yükselmesi, 2024'te de tekrar düşmesi bekleniyor. Sonuç olarak da yarım milyondan fazla kişinin işlerini kaybedeceği tahmin ediliyor.

Milyonlarca kişi ek işlerde çalışmaya başladı

İngiltere'de yeni bir araştırma, milyonlarca kişinin hayat pahalılığıyla başa çıkabilmek için ikinci işlerde çalışmaya başladığına işaret ediyor. Royal London adlı sigorta şirketinin Ağustos sonunda 4 bin kişiyle yaptığı araştırma, çalışan nüfusun yüzde 16'sının bir ya da daha fazla ek işte çalıştığını gösteriyor. Bu, 5,2 milyon kişinin ek iş yapması anlamına geliyor.

Araştırmaya göre, halihazırda tek işte çalışanların yüzde 36'sı da (yaklaşık 10 milyon kişi) ikinci bir işte çalışmayı planlıyor. Şirketin araştırmasında ulaştığı bu oranların Ulusal İstatistik Dairesi'nin (ONS) verilerinden çok daha yüksek olması dikkat çekti.

Fransa'da rekor enflasyon

Fransa ekonomisi, yılın üçüncü çeyreğinde yüzde 0,2'lik bir artışla cılız bir büyüme kaydetti. Enflasyon ise Eylül ayında rekor kırarak yüzde 7,1'e ulaştı.

Resmi istatistik kurumu INSEE'nin verilerine göre Fransa'da ekonomi, hanehalkı harcamalarının durgunlaşması ve Ekim ayında enflasyonda yaşanan sert yükseliş nedeniyle Temmuz-Eylül döneminde piyasa beklentilerine paralel olarak yüzde 0,2 büyüdü. Ülkede Ağustos ve Eylül aylarında enflasyon Euro Bölgesi'nin aksine arka arkaya azalmıştı. Fakat Ekim ayında tüketici fiyatları artış gösterdi ve gıda fiyatları yıllık yüzde 11,8, enerji fiyatları ise yüzde 19,2 yükseldi. Enflasyon ise AB ekonomilerine paralel olarak bir önceki aya göre yüzde 1,3 artarak yıllık bazda yüzde 7,1'e yükselerek yeni bir rekora imza attı. Böyle olunca da IMF'den Fransa'ya "kamu borçları dizginlenmeli" görüşüyle bütçe açığı uyarısı geldi.

Rusya-Ukrayna Savaşı'ndan dolayı yükselen gaz ve elektrik fiyatlarını donduran ülkenin hanehalklarına nakit transferi ve akaryakıt fiyatlarında indirim yaparak enerji fiyatlarındaki şokun ekonomik etkilerini hafiflettiğinin altını çizen IMF, 2021-2022'de ekonomik çıktının yüzde 2'sinden fazlasına mal olan bu önlemlerin yüksek bir maliyeti olduğunu belirtti. Bu sebeple IMF, hükümetten fiyat kontrollerini aşamalı olarak kaldırmasını ve krizden en fazla mağdur olanlara yönelik yardımlara odaklanması gerektiğini işaret etti.

Fransız hükümeti, gelecek yıl bütçe açığını Gayri Safi Yurt İçi Hasıla'nın (GSYH) yüzde 5'i oranında sabit tutmayı hedefliyor. Ancak IMF, GSYH'nin çeyrek puanı kadar mali sıkılaştırmaya gidilmesini Paris'e tavsiye ederken bunun kısmen daha iyi hedeflenmiş enerji yardımı ile yapılabileceğini belirtiyor. "Yaşanan 2 kriz ve etkisi azalmış salgına yönelik destekler Fransa'nın 2023 kamu bütçesini konsolide etmesini gerektiriyor" denilen raporda, Paris'in bunun yerine bütçe açığını düşürmeyi 2024'e ertelediğine işaret edildi. IMF, Fransa için büyüme tahminini 2022 için yüzde 2,5'te tutarken 2023 için ise yüzde 0,75 olarak öngörüyor.

100'e 1 kala 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı

29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Özel İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde velilerin de katılımıyla coşkuyla kutlandı. Her sene olduğu gibi Doç. Dr. Mehmet Emin Elmacı, Cumhuriyetimizin 99'uncu yılında da konuk olduğu "cumhuriyet" adlı panelde öğrenciler ile 'cumhuriyeti' konuştu. Ulu Önder Atatürk'ün benimsediği halkın yönetimi kavramı ile Cumhuriyetin kabul edildiğini belirten

Elmacı, günümüz gençlerine emanet edilen bu toprakların çok zorlu, uzun sürede, çetin savaşlarla ancak asla vazgeçilmeyen demokrasi ile kazanıldığını vurguladı. Kutlamalar okul öğrencilerinin kurduğu Grup Temrin'in şarkı ve marşlarıyla okul bahçesinde devam ederken, öğretmenlerin ve öğrencilerin büyük emek vererek Ulu Önder Atatürk'ün çok sevdiği ve cumhuriyet ile özdeşleşen vals gösterilerini özenle sergilemeleriyle son buldu.

84 yıl sonra aynı hüznün: 10 Kasım, 09.05

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Ulu Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk, aramızdan ayrılışının 84'üncü yılında İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi (İAOSB) katılımcıları ve çalışanları tarafından saygı ve minnetle anıldı.

Hayata gözlerini yumduğu 09.05'te İAOSB

Atatürk Anıtı önünde bir araya gelen Bölge katılımcıları ve çalışanları, anıtın önüne koydukları karanfil ile Ulu Önderlerine duydukları özlemi dile getirdiler.

Aynı anda Özel İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde de her yıl olduğu gibi bu yıl da kapsamlı bir 10 Kasım anma programı hazırlandı. Özel İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nin fuaye alanında gerçekleştirilen anma törenine; Çiğli Kaymakamı Adnan Çakır-oğlu, Çiğli 2. Ana Jet Üssü Komutan Vekili Yb. Özkan Yenigün ve Çiğli Belediye Başkan Vekili Ali Rıza Koçer katıldı.

Özel İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencileri, programlarına bu yıl eşlik eden

Çiğli Ahmet Adnan Saygun Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencileri ile birlikte Atatürk Oratoryosunu hep bir ağızdan seslendirdi.

Türk milletinin kaderini değiştiren Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e duyulan özlemin dile getirildiği konuşma ve şiir dinletilerinin ardından, Mustafa Kemal Atatürk'ün sevdiği şarkı ve türküler söylenerek, O'nunla özdeşleşen zeybek ve vals dansları sergilendi.

Törenin sonunda; Çiğli İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından düzenlenen lise öğrencileri arası Atatürk temalı kompozisyon yarışmasında 1'inci olan Özel İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi 10-C sınıfı öğrencilerinden Sude Naz Aksay, ödülünü Çiğli Kaymakamı Adnan Çakıroğlu'ndan aldı.

Mustafa Kemal Oratoryosu

Bir Tutkudur Mustafa Kemal;
Nice sevdalara değişilmeyen.
Yitirilmiş Kasımlarda açan umuttur,
Türkün yüreğinde yaşayan
Bir baştır, vazgeçilmeyen.

Bir Türküdür Mustafa Kemal;
Anadolu ezgileriyle bestelenmiş...
Suskun ağızlarda söyleşir, durur.
Çaltı Burnu'nda gözetir denizi.
Köroğlu'nda bağdaş kurup oturur.

Bir Mücadeledir Mustafa Kemal
İstanbul'u basan karanlık sisler içinde,
Yenilgiyi asla kabul etmeyen genç bir komutan
Türk milletini derinden bir isyanla ayağa kaldıran
"Ya İstiklal Ya Ölüm!" diyendir.

Bir İnançtır Mustafa Kemal;
Yurdun dört yönünde,
Bir çağdır yaşayan.
Sarmış kollarıyla, çepeçevre ulusu.
Sakarya boylarından Akdeniz'e taşıyan...

Bir Bayraktır Mustafa Kemal;
Çekilmiş kalelere, rüzgârda dalgalanan.
Bozkırın bağrında yol alan kağnılara,
Işık tutan, güç veren, yol bulan...
Gök mavisinde süzülen.

Bir Dalgalanıştı Mustafa Kemal;
Çanakkale'de, Sakarya'da,

Çankaya'da, al al,
Anadolu'da elden ele taşınan
Yurdun gök ülküsüdür.

Bir Öğretmendir Mustafa Kemal;
Kandile benzer, kendini tüketerek
Başkalarına ışık verir.
Kararmış kalplere seslenir.
Sevgiyi öğretir, bilgiyi yüceltir.
Yurduna inançla dağıtır.

Yüzyıllar öncesinden
Yüzyıllar sonrasında sesleniyorum size
Ben Mustafa Kemal'im

Hürriyetle kabarmış dalgalarım vardır benim
Ulusumun yarınında sevincim
Ben Mustafa Kemal'im

Karanlığı deler gözlerim.
Dalgalara binip gelmiş kahraman,
Gökçe gözlerine türküler yaktığımızı...
Hâni bir güneş doğmuştu ya Samsun'dan
İşte benim...
Ben...
Mustafa Kemal.

Öğretmenler Günü coşkuyla kutlandı

Özel İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu

Lisesi öğretmenleri, bu yıl da her yıl olduğu gibi Öğretmenler Günü'nü öğrencileri ile birlikte coşkuyla kutladı. Ülkemizde Ulu Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk'ün 'Başöğretmen' olduğu 24 Kasım tarihinde kutlanan bu anlamlı günde, Özel İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğretmenleri öğrencileri ile birlikte şiirler okuyup şarkılar seslendirirken, Başöğretmen Mustafa Kemal Atatürk'e ithafen vals gösterisi ile kutlamalarını taçlandılar.

İAOSB VAKFI

İZMİR ATATÜRK ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

Sanayici ve İşadamları Sağlık ve Eğitim Vakfı

BİR ADIM DAHA İLERİYE HEP BİRLİKTE

Sizleri Vakfımıza Davet Ediyoruz...

Bilgi ve Katılım: Hüseyin DOĞAN Tel: 0232 376 71 76 / 226 www.iaosb.org.tr hdogan@iaosb.org.tr

Bestenigar PEKER

Türkiye'den Meksika'ya uzanan başarı hikayesi: TOTOMAK

Kurulduğu 1950 yılında yola çıktığı ekiple büyüyerek bugün toplamda 1000 kişiye iş kapısı olan Totomak A.Ş.'nin, günümüz teknolojisini, iklimlendirme, otomotiv, iş makinaları ve enerji sektörlerindeki üretimine entegre ederek ürettiği ürünlerin Türkiye'den Meksika'ya olan yolcuğuna tanık olacağız bu sayımızda. Kurdukları Ar-Ge merkezi ile kendi ürettiği projelerin yanı sıra mühendis yetiştirerek Türk istihdamına da katkı sağlayan Totomak A.Ş.'nin günden güne yükselerek marka

haline gelen hikayesini Totomak A.Ş Genel Müdürü Ardan Kayaaltı'ndan dinleyelim.

● Öncelikle sizi tanıyabilir miyiz?

İzmir, Karşıyakalıyım. İzmir Atatürk Lisesi'nden mezun olduktan sonra lisans eğitimimi Ege Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Bölümü'nde tamamladım. Karşıyaka Basketbol Takımı eski oyuncusuyum. İş hayatım boyunca Temel Conta, Raks ve Bianchi firmalarında görev aldım ve 1995 yılından bu yana da Totomak A.Ş.'de Genel Müdürlük yapmaktayım.

1950 yılında aile şirketi olarak kurulan Totomak, 1964 yılında BMC'ye yaptığı üretimle ithal parçaların yerleştirilmesinde önemli bir rol üstlendi. Bu süreç, Totomak'ın Türk sanayisinde yer edinmesini sağladı.

● **Totomak'ın kurulduğu günden bugünlere uzanan üretim yolculuğunu aktarır mısınız?**

Totomak, 1950 yılında Sn. Toto Armao tarafından kurulmuş bir aile şirkettir. O yıllarda özellikle marangoz makinaları olmak üzere üretimde kullanılan makinaları üreten firmamız, 1964 yılında İzmir'de BMC'nin kurulması ile BMC'ye yan sanayi olmuştur. O dönemde İzmir'de metalle uğraşan, iş yapan birkaç firmadan biri olan Totomak, BMC'nin ithal parçalarının yerleştirilmesinde önemli bir rol üstlenmiştir. Bu süreç Totomak'ın Türk sanayisinde bir yer edinmesini sağlamış, ülkemizde ticari araç üretiminin artması ile Totomak'ın da iç piyasada hem müşteri hem de üretim sayıları artmıştır. 1993 yılında firma yönetimi Sn. Con Armao'ya geçmiştir. 1995 yılında firmaya Genel Müdür olarak geldiğimde Sn. Con Armao ile 1994 krizinin etkilerini görmüş ve o krizi yaşamış olduğumuz için ihracat yapmamızın gerekliliği konusunda hemfikir olduk. Uyumlu bir çalışma ile organizasyonumuza tamamladık ve gerekli alt yapıyı oluşturduk. Ciromuz ve ihracatımız her geçen yıl arttı. 2000 yılında ciromuzun yüzde 85'i ile ihracat yaparak koyduğumuz hedefimizi gerçekleştirdik. Bu hedefin gerçekleşmesi tüm çalışma

arkadaşlarımızın özgüvenini ve motivasyonunu arttırdı. Bu da bizim çok kısa sürede yüzde 100 ihracat yapmamızı sağladı. Art arda birçok proje, büyük yatırımlarla gerçekleşti. Avrupa'dan sonra ABD'ye de ihracat yapmaya başladık. 2009 yılında Meksika'da yatırım yaparak 2010 yılından itibaren ABD ve Meksika'daki müşterilerimizle Meksika'dan çalışmaya başladık. 2011 yılında Ar-Ge Merkezimizi kurduk ve kendi sektörümüzde birçok çalışmaya yer vermemizin yanı sıra Türk sanayisine de birçok genç mühendis yetiştirdik ve yetiştirmeye de devam ediyoruz.

● **Geçmişten günümüze sürekli büyüyerek yoluna devam eden Totomak kaç kişiyle yola çıktı, bugün kaç kişilik bir ekipsiniz?**

1995'lerde 60 kişi iken, şu anda Türkiye'deki fabrikamızda 650 kişi, Meksika'daki fabrikamızda ise 350 kişi çalışmaktadır. Mühendis sayımız 50'yi, teknisyen sayımız da 60'ı geçmiştir.

● **Totomak'ın marka olma yolundaki prensipleri nelerdir?**

En önemli prensibimiz hem müşterilerimiz hem de tedarikçilerimiz için öncelikle güvenilir bir firma olmaktır. Ayrıca çalışanlarımız ile uyumlu bir ekip haline gelerek, sevgi ve saygı ile birbirimize kenetlenmemiz ve hedeflere inanarak birlikte çalışmamız da en önemli ilkelerimiz arasında yer alıyor.

● **Geniş ürün yelpazesine sahip Totomak, en çok hangi sektörde yurt içi ve yurt dışına hizmet veriyor?**

Değişik sektörlerdeki dünyanın önemli firmalarına, güncel teknolojileri ve üretim yöntemlerini kullanarak metal parçalar üretmekteyiz. Genelde iklimlendirme, otomotiv, iş makinaları ve enerji sektörlerinde faaliyet gösteren firmalarla çalışıyoruz. Herhangi bir sektöre ait bir ürünümüzün olmaması zaman zaman bir dezavantajmış gibi görünse de genelde değişik sektörlerde ait parçalar üretmek, piyasadaki ve ekonomideki değişimlerden her sektörün aynı oranda etkilenmemesi bizim için avantaja dönüşmektedir.

● **Totomak bugün dünyanın hangi ülkelerinde faaliyet gösteriyor?**

Özellikle Avrupa'daki müşterilerimiz için İzmir'de 10 bin metrekare kapalı alanı olan; ABD ve Meksika'daki müşterilerimiz için ise Meksika'nın Monterrey şehrinde 6 bin 300 metrekare kapalı alanı olan 2 ayrı kıtada 2 tane fabrikamız var.

Totomak Genel Müdürü Ardan Kayaaltı, 2009 yılında Meksika'da da fabrika kurduklarını hatırlatırken, Türkiye'de ihracatta ilk 500 firma içinde yer almanın kendileri için en büyük ödül olduğunu ifade ediyor.

● **Totomak'ı diğer sektör oyuncularından farklı kılan kalemler nedir?**

Genelde müşterilerimizi ortağımız veya kendimizi onun bir parçası gibi görmemiz onlarla ilişkilerimizin uzun soluklu olmasını sağlıyor.

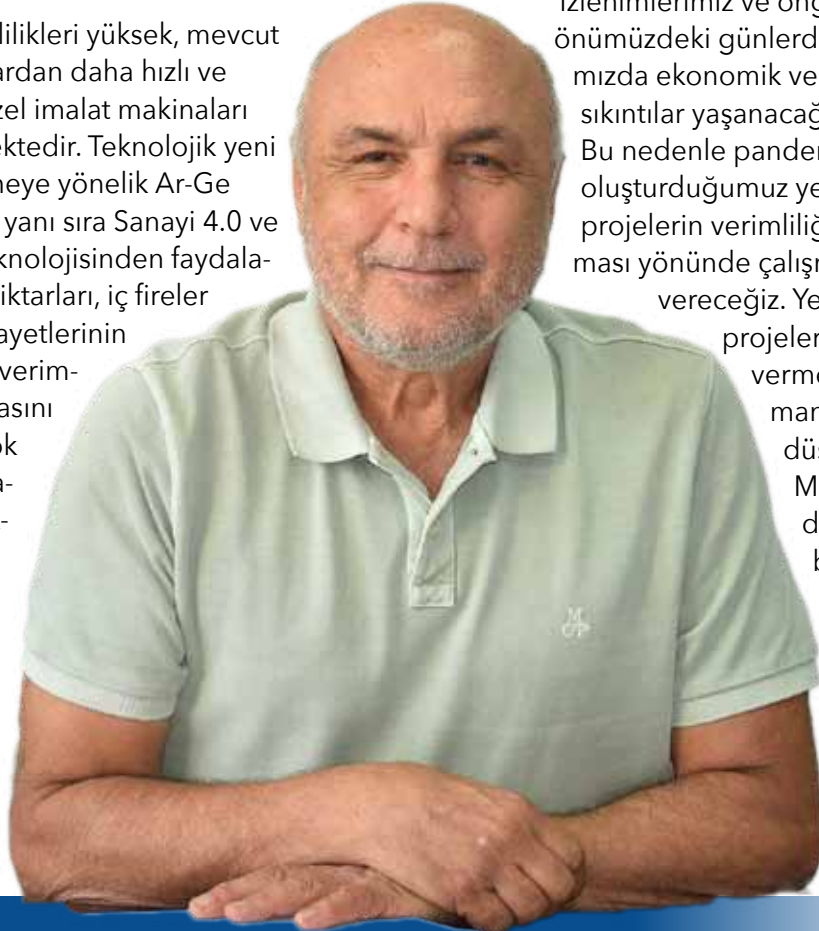
● **Teknolojik gelişmeleri takip ederek sürekli iyileştirme amaçlı projeleriniz bulunmakta. Bununla ilgili Ar-Ge Merkezinizde faaliyette olan çalışmalarınız hakkında bilgi verebilir misiniz?**

Ar-Ge Merkezimizde TÜBİTAK kapsamında açılan teknolojik çağrılarını üniversitelerde görevli çeşitli akademisyenler ile AB projelerini ise yerli ve yabancı akademisyenlerin iş birliği ile yürütmekteyiz. 2020 yılından bu yana Avrupa Birliği tarafından finanse edilen bir proje destek ağı olan M-Era.Net programı kapsamında İspanya, İtalya, Hırvatistan, Çek Cumhuriyeti, Norveç, Letonya, Estonya ve Portekiz ülkeleri başta olmak üzere birçok Avrupa ülkesinden üniversite ve firma ile proje ortağı ve proje koordinatörü olarak proje çalışmalarımız sürmektedir. Bu projelerde ve öz kaynaklarımızla gerçekleştirdiğimiz projelerimizde tecrübeli olduğumuz ana sektör olan talaşlı imalat alanında çalışmalar yürütmekteyiz.

Güncel olarak yenilikçi, çevreci ve sürekli iyileştirme kapsamında teknoloji takibini sağlayan Ar-Ge Merkezimizde çeşitli dallarda uzman mühendislerimiz ile birlikte, Üniversite - Sanayi İş Birliği kapsamında farklı test cihazları ve kendi imalat teknolojimizi geliştirmek için hidrolik fikstür tasarımları ve imalatının yanı

sıra özel yeterlilikleri yüksek, mevcut CNC makinalardan daha hızlı ve fonksiyonel özel imalat makinaları da geliştirilmektedir. Teknolojik yeni bir ürün üretmeye yönelik Ar-Ge projelerimizin yanı sıra Sanayi 4.0 ve yapay zeka teknolojisinden faydalanılarak hata miktarları, iç fireler ve müşteri şikayetlerinin önlenmesi ve verimliliğin artırılmasını hedefleyen çok sayıda çalışmamız bulunmaktadır. Ayrıca her yıl yayınladığımızın bir araya getirdiği akademik yayın kitapçığımız

ve 2022 yılında ilk sayısı yayınlanan, sanayi kuruluşu tarafından çıkarılan ilk akademik dergi çalışmamız da mevcuttur.

● **Başarılarınızı taçlandırdığınız ödüllere gelirsek...**

Bizim en büyük ödülümüz, onurumuz olan Türkiye’de ihracatta ilk 500 firmadan biri olmamızdır. Meksika’da kurulan yüzde 100 Türk sermayeli ilk Türk Sanayi firması olmamız da ikinci onur kaynağımızdır. Bu onuru tüm çalışanlarımız taşır. Ülkemizin hem sanayisine hem istihdamına hem de ekonomisine katkıda bulunmak tüm çalışanlarımızı mutlu eder.

● **Faaliyet gösterdiğiniz sektörün durumunu Türkiye’de nasıl değerlendiriyorsunuz?**

Bizim bulunduğumuz sektör, bölgemizde ve Türkiye’de gelişmektedir. Ülke olarak aslında çok şanslı konumdayız, umarım bu olumlu konumumuzu iyi kullanırız.

● **Önümüzdeki dönemde yeni projeleriniz olacak mı?**

İzlenimlerimiz ve öngörülerimiz önümüzdeki günlerde, dünyamızda ekonomik ve üretimsel sıkıntılar yaşanacağı yönündedir. Bu nedenle pandemi sırasında oluşturduğumuz yeni işlerin ve projelerin verimliliğinin artırılması yönünde çalışmalara ağırlık vereceğiz. Yeni yatırım ve projelere bir süre ara vermenin daha mantıklı olacağını düşünüyoruz. Maalesef bu dönem böyle... Umarım bizler ve ülkemiz bu sıkıntılı dönemi kayıpsız atlatırız.

Abdurrahman
ŞENOL

Tahliye taahhütnamesine dayalı kiracının tahliyesi

Yargıtay'ın güncel kararları uyarınca tahliye taahhütnamesinin kira sözleşmesi imzalanmadan önce düzenlendiğini ispatlamakla yükümlü olan taraf kiracıdır.

Ülkemizde konut ve işyeri fiyatlarında yaşanan artış ile birlikte kira bedellerinde de ciddi bir artış söz konusu olmuştur. Kira bedellerinin giderek artmaya devam etmesi nedeniyle taşınmaz sahipleri/kiraya verenler kısa süreli kiralama yapıp yenilen dönemdeki kira bedeline ilişkin yasal sınırlamalara tabi olmadan yeni kiracılarla yeni kira sözleşmeleri yapmayı tercih etmektedirler. Tahliye taahhütnamesi olmaması veya kiracıyı tahliye etmek için kanun ve diğer yasal mevzuatta sayılan geçerli bir sebep bulunmaması halinde konut ve çatılı işyeri kiralalarında kiracıyı tahliye etmek oldukça zordur. Bilindiği üzere hukukumuzda kiracıları koruyan birçok düzenleme mevcuttur. Kiracılar, tahliyeyi gerektiren herhangi bir haklı bir sebep olmadığı ve kira bedellerini düzenli ödemediği sürece kiraladıkları taşınmazı kullanmaya devam edebilmektedir. Ancak tahliye taahhütnamesi ile birlikte

kiraya verenlere kiracıları tahliye etme imkanı tanınmıştır.

Türk Borçlar Kanunu'nun 352. maddesinde tahliye taahhütnamesinden bahsedilmektedir. Kiracının, kiralanan taşınmazın teslim edilmesinden sonra kiraya verene karşı kiralananı belli bir tarihte boşaltmayı yazılı olarak üstlendiği takdirde buna dayalı olarak tahliye edilebileceği düzenlenmiştir.

Tahliye taahhütnamesinin geçerli olabilmesi için bir takım koşullar öngörülmüştür. Bunlardan ilki yazılı bir şekilde düzenlenmiş olmasıdır. Sözlü şekilde tahliye taahhütnamesi yapılması mümkün değildir. Noter huzurunda düzenleme veya onaylama şeklinde de tahliye taahhütnamesi yapılabilmektedir. Diğer koşul ise tahliye taahhütnamesinde kiracının tahliye tarihi belirli olmalıdır. Taahhütnamede tahliye edilecek tarih net bir şekilde ifade edilmelidir.

Yargıtay kararları uyarınca tahliye tarihi net bir şekilde anlaşılıyorsa, örneğin "2022 yılı Kasım ayının son

günü" şeklindeki bir tarihin yazılmasında da bir sakınca bulunmamaktadır. Ancak herhangi bir çelişkiye mahal vermemek adına gün-ay-yıl şeklinde yazılması en doğru olanıdır. Öte yandan, belirli süreli kira sözleşmesi bulunmaktaysa tahliye taahhütnamesinde bu kira süresinin bitmesinden önceki ya da sonraki bir tarih olarak tahliye tarihinin belirlenebilmesi de mümkündür.

Bir başka koşul ise tahliye taahhütnamesinin kira sözleşmesinin imzalandıktan ve kiralanan taşınmaz kiracıya teslim edildikten sonra düzenlenmiş olmasıdır. Düzenleme tarihi kira sözleşmesinin yapıldığı tarihle aynı olması halinde tahliye taahhütnamesi geçersiz olacaktır. Bilindiği üzere uygulamada, tahliye taahhütnamesi kira sözleşmesiyle birlikte düzenlenmekte ve taahhütnamedeki düzenleme ile tahliye tarihi boş bırakılmaktadır.

Yargıtay'ın güncel kararları uyarınca tahliye taahhütnamesinin kira sözleşmesi imzalanmadan önce düzenlendiğini ispatlamakla yükümlü olan taraf kiracıdır. Kiracıların, kira sözleşmesi imzalanırken veya kiralanan teslim edilmeden önce işbu tahliye taahhütnamesinin imzalatıldığını ispatlaması gerekmektedir.

Tahliye taahhütnamesinde belirtilen tahliye tarihinde kiralanan taşınmaz boşaltılmadığı takdirde, kiracıyı tahliye edebilmek için tahliye tarihi olarak belirtilen tarihten itibaren bir ay içerisinde icraya başvurulması veya dava açılması gerekmektedir. Tahliye tarihi olarak belirtilen tarihten itibaren bir ay içerisinde icra takibi başlatılmaz veya dava açılmaz ise işbu tahliye taahhütnamesine dayalı olarak kiraya verenin tahliye hakkı ortadan kalkmaktadır.

Son olarak; tahliye taahhütnamesinin sadece konut ve çatılı işyeri kiralarna ilişkin yapılabildiği, diğer kira sözleşmelerine ilişkin olarak yapılan tahliye taahhütnamesinin geçerli olmayacağı unutulmamalıdır.

Kiracının tahliyesi

Kiracı tahliyesi, tek bir usule ve tek bir nedene bağlı olarak yapılan bir işlem değildir. Somut olayın değerlendirilerek en baştan ihtimalli şekilde hukuki yol çizilmelidir. Mevzuat düzenlemeleri bir yandan kiracıya ciddi bir koruma sağlarken diğer yandan kiraya verenler için de çeşitli kiracı tahliyesi yolları belirlemiştir. Normal şartlarda bir kiracı tahliyesi yöntemi bir olay için en uygunu iken başka bir olay için hak kaybına neden olabilir.

- Kiralanan taşınmazda en az 1+10 yıldır ikamet eden kiracıya karşı tahliye davası açılabilir.
- Kiralayan kişinin ve bakmakla yükümlü olduğu yakınlarının ihtiyaçları nedeniyle taşınmazın tahliyesi davası açılabilir.
- Kiralanan taşınmazda yapılacak tadilat nedeniyle tahliye mümkün olabilir.
- Kiracıdan alınacak tahliye taahhütnamesi ile tahliye mümkündür.
- Kiracı kirayı ödenmezse aynı kira yılı içerisinde iki haklı ihtar gönderilerek çıkarılması mümkündür.
- Kiracı kirayı ödemezse tahliye talepli icra takibi yapılarak kiracıya süre tanınır ve süre sonunda ödenmemesi halinde icra hukuk mahkemesinde daha kısa süren bir tahliye davası açılabilir.
- Kiracının veya eşinin yakınlarında başka bir taşınmazın olması ve kiraya verenin bu durumu sonradan öğrenmesi halinde gene tahliye davası açılabilir.
- Kira ilişkisinin devamını çekilmez kılan önemli hallerin varlığı söz konusu ise gene kiracının çıkarılması davası açılabilir.
- Kiracı eğer özenli davranma yükümlülüğüne aykırı davranıyorsa yine tahliye mümkündür.
- İflas eden kiracının verilen süre içerisinde güvence göstermemesi halinde kiracıyı çıkarma mümkündür.

Sürdürülebilir Kalkınma için 2018'den bu yana emek veren dernek:

SÜRKALGİRDER

“BM 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının işlevsellik kazandığı; üreten ve değer yaratan hak temelli girişimcilik anlayışının yaygınlaştığı bir toplum oluşturma vizyonuyla hareket ediyoruz.”

Sürdürülebilir kalkınmanın yalnızca çevre odaklı olmaması gerektiği vizyonundan yola çıkan bir grup gencin, Birleşmiş Milletler 2030 Sürdürülebilir

Kalkınma Hedefleri doğrultusunda ilerlemek amacıyla 2018 yılında kurdukları Sürdürülebilir Kalkınma ve Girişimcilik Derneği'nin (SÜRKALGİRDER) Yönetim Kurulu Başkanı Süleyman Gök ile beraberiz bu sayımızda.

● Öncelikle sizi tanıyabilir miyiz?

Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü mezunuyum. Yüksek Lisans eğitimimi, Dokuz Eylül

Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Avrupa Birliği Ana Bilim Dalı'nda “Çok Düzeyli Yönetişim Yaklaşımı Bağlamında Türkiye'nin Avrupa Birliği Müzakere Sürecinde Sivil Toplum Ku-

ruluşlarının Rolü” tezim ile tamamladım. Boğaziçi Avrupa Siyaset Okulu mezunuyum. Yaklaşık 10 yıldır sivil toplum ekosistemi içerisinde gönüllü ve profesyonel olarak çalışmalarımı sürdürmekteyim. Şu anda İzmir'de kalkınma sektöründe faaliyet gösteren Sealine Eğitim Araştırma Tanıtım Bilişim Organizasyon Limited Şirketi'nde Proje Yöneticisi olarak görev yapmaktayım. İzmir başta olmak üzere ulusal düzeyde hak temelli alanda faaliyet gösteren STK'lara, yerel yöne-

timlere ve özel sektöre “kaynak geliştirme ve proje yönetimi, stratejik plan hazırlama ile yönetim ve etik davranış kuralları geliştirme” konularında mentörlük ve danışmanlık desteği vermekteyim. İstanbul Bilgi Üniversitesi Sosyal Kuluçka Merkezi'nin İstanbul Bilgi Üniversitesi Sosyal Kuluçka Merkezi tarafından geliştirilen sivil toplum kuruluşlarına yönelik mentör havuzunda yer almaktayım. Uluslararası bir ekip tarafından sivil toplum kuruluşlarının ve özel sektörün kapasitelerinin kendi kendilerine geliştirilmesine destek olacak “Toolbox” araç kitine sahibim ve bu kit ile kurumların kapasitelerinin geliştirilmesine destek olmaktadır.

● **Sürdürülebilir Kalkınma ve Girişimcilik Derneği'ni (SÜRKALGİRDER) kurma fikri nasıl ortaya çıktı?**

2018 yılında genç bir ekiple birlikte insan onuruna yakışır ekonomi modelleri üzerine tartışırken sürdürülebilir kalkınmanın yalnızca çevre odaklı düşünülemediğini fark ettik. Kentsel adaletin sağlanması ve her türlü eşitsizliklerin azaltılması gerektiğine dair bir vizyon birlikteliğine sahip bu ekip tarafından da derneğimiz kuruldu. SÜRKALGİRDER toplumsal değişimi ve dönüşümü sivil toplum odaklı ve hak temelli bir yaklaşım ile gerçekleştirmeyi hedefleyen bir örgüttür. İnsan onuruna yakışır bir şekilde yaşanabilir bir topluma hep birlikte çözüm üretmek için çalışmalarını gerçekleştirmektedir. 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarını yerelde ve ulusalda farklı hedef kitleler ile birlikte yapılacak çalışmalar ile yaygınlaştırmayı hedeflemektedir.

● **Derneğiniz hangi temel amaç üzerine kuruldu? Bu bağlamda ne gibi çalışmalar yürütüyorsunuz?**

Birleşmiş Milletler (BM) 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının işlevsellik kazandığı; üreten ve değer yaratan hak temelli bir girişimcilik anlayışının yaygınlaştığı, kalkınmanın haklara saygılı bir şekilde gerçekleştirildiği bir toplum oluşturmak vizyonu ile hareket etmekteyiz. İnsan Onuruna Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme, eşitsizliklerin azaltılması ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması amaçları etrafında çalışmalarımızı şekillendirmekteyiz. Bu üç ana konuyu kesişimsel bir şekilde ele almaktayız. Özellikle iklim eylemi ve toplumsal cinsiyet eşitliği bütün çalışmalarını ortak kesen bir yaklaşımda durmaktadır.

Bu amaçlar etrafında; toplumun farklı kesimlerinden bireylerin Birleşmiş Milletler 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları doğrultusunda çözüm üretimini desteklemek ve bu kapsamda elverişli ortamın yaratılmasına katkıda bulunmak için atölyeler, çalıştaylar düzenleyerek farkındalık yaratmaya çalışıyoruz. Aynı zamanda uluslararası insan hakları belgeleri ışığında yerel yönetimlerin ve kamu sektörünün kararlarına dönük olarak politika önerileri hazırlayarak gençlerin

karar alma süreçlerine katılımlarını destekleyici adımlar atıyoruz. Son dönemde ise Avrupa Yeşil Mutabakatı ve Ulusal Genç İstihdam Stratejisi ve Eylem Planı kapsamında gençlerin girişimciliğini ve istihdam edilebilirliğini arttıracak mekanizmaların yaratılması için özel sektör ile de yakından çalışmaya başladık.

● SÜRKALGİRDER'in çalışma grupları, paydaşları kimlerdir?

Derneğimiz ulusal ve uluslararası birçok ağın parçası olarak paydaşları ile iş birliği sürecini derinleştirmekte ve sürdürülebilir kılmaktadır. "Gençlik Örgütleri Forumu, Uluslararası Çözüm Federasyonu, Denge ve Denetleme Ağı, Anna Lindh Vakfı, Boğaziçi Avrupa Siyaset Okulu Mezunlar Ağı, Küresel Okuryazarlık Ağı ve Yerel Gençlik Dernekler Ağı" derneğimizin temel paydaşları arasında yer almaktadır. Derneğimiz iklim eylemi ve toplumsal cinsiyet eşitliği, istihdam ve girişimcilik çalışmaları ve eşitsizliklerin azaltılması çalışmaları olmak üzere üç çalışma grubunda faaliyet göstermektedir.

● Birleşmiş Milletler 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri kapsamında uyguladığınız süreçler nelerdir?

BM 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları kapsamında üç ana amaç etrafında çalışmalarımızı derinleştirmekteyiz. İnsan Onuruna Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme hedefi kapsamında gençlerin nitelikli istihdama erişimlerini güçlendirecek ve bu alanda farkındalık yaratarak karar alıcıları harekete geçirecek çalışmalarımız oldu. Yerelde gençlik istihdam politikalarının hak temelli olarak ele alınması projemiz Avrupa Birliği desteği ile hayata geçirildi ve tamamen kalkınma amaçlarının 8'inci hedefi ile doğru orantılı bir şekilde ele alındı. Aynı şekilde T.C. İçişleri Bakanlığı tarafından finanse edilen Karabağlar Gençliği Dijital Dönüşüme Katkı Sağlıyor projemiz de Karabağlar ilçesinde yaşayan NEET (Ne Eğitimde Ne İstihdamda) gençlerin Endüstri 4.0 sürecinde kapasitelerini geliştirmek ve dijital

okuryazarlık ve girişimcilik süreçlerini desteklemeyi hedeflemektedir. Son dönemde ise Avrupa Yeşil Mutabakatı'nın yaratacağı sosyal ve ekonomik etkileri odağımıza aldığımız çalışma takvimimiz bulunmaktadır. Bunun yanı sıra çocuk haklarını da dernek olarak önemsemekteyiz. Bu bağlamda hiçbir çocuğun geride bırakılmadan temel haklarına erişimlerinin sağlanması için İzmir Çocuk Çalışmaları Ağı'nı kurduk ve yürütülmesi konusunda sekreteryaya görevini üstlenmekteyiz.

● Projeleriniz genelde toplumsal değişim ve sivil toplum odaklı konular çerçevesinde ilerliyor. Özellikle bugün üreticilerinin farkındalığını artırmaya yönelik hangi başlıklara işaret edersiniz?

Özel sektörün özellikle toplumsal değişim ve eşitsizliklerin azaltılması ve insan haklarının korunması konusunda önemli yükümlülüklerinin olduğunu düşünmekteyim. Bugün özellikle uluslararası alanda kaynak geliştirme sürecinde yalnızca sivil toplum değil özel sektörün de dikkat etmesi gereken ve kendi idari ve yönetsel süreçlerinde önem vermesi gereken konular bulunmaktadır. Bu konuların başında insan haklarına duyarlı işletme yönetimi, tedarik yönetimi ve üretim süreci gelmektedir. Bu konular şu an Birleşmiş Milletler başta olmak üzere Avrupa Konseyi, Avrupa Birliği gibi uluslararası ekosistemde özel sektörün konuştuğu ana gündem maddeleri arasındadır. Bir kere bugün özel sektör alanında faaliyet gösteren kişi ve kurumların, üreticilerin tüm tedarik zinciri sürecinde insan haklarına duyarlı yaklaşımı ana akımlaştırmaları toplumsal değişimi hızlandırıcı bir etki yaratacaktır. Bunun için Global Compact ilkelerine

SÜRKALGİRDER Başkanı Gök:
**“Bugün üreticilerin özel-
 likle toplumsal değişim ve
 eşitsizliklerin azaltılması
 konusunda önem vermesi
 gereken konular; insan
 haklarına duyarlı işletme yö-
 netimi, tedarik ve üretimdir.”**

imzacı taraf olmalarını ve özel sektörün bu alanda faaliyet göstermelerini sivil toplum temsilcileri olarak önemsemekteyiz. İkinci referans noktamız ise Birleşmiş Milletler İş Dünyası ve İnsan Hakları

İlkeleridir. Bunun yanı sıra özel sektörün çocuk haklarına saygı göstermesi, çevre dostu üretim süreçlerini desteklemeleri ve toplumsal cinsiyet eşitliğine uygun programlar geliştirmeleri gerektiğini düşünmekteyiz. Bu konulara dikkat eden ve önem veren üreticilerin gerek toplumsal değişime gerekse de kamusal alanda farkındalık yaratılmasına çok fazla katkı sağlayacağına inanmaktayız. Ayrıca bu ilkeler özel sektörün kredibilitesine de olumlu yansımakta; şirketlerin uluslararası fonlardan alacakları hibe ve kredileri etkilemektedir. Kısaca diyebiliriz ki; üreticilerin yaklaşımı ve çalışmaları toplumsal çalışmalardan ayrı düşünülemez.

● **Yukarıda da bahsetmiş olduğunuz sürdürülebilirlik, genç istihdam, Avrupa Yeşil Mutabakatı ve iklim krizi gibi konu başlıkları günümüzde çok popüler. Peki sizce toplumsal gelişime, sanayiye ve ülkemiz ekonomisine katkı sağlamak amaçlı başka hangi konu başlıkları gündeme gelmeli? Bu konular ile ilgili nasıl çalışmalar yürütülmeli?**

Endüstri 4.0, yapay zekâ, IT çalışmaları şu an uluslararası düzeyde sanayi sektörünün gündeminde olan konu başlıkları içerisinde yer almaktadır. Türk sanayi sektörü de bu alanda öncü çalışmalara imza atmakta ve sürdürülebilir kalkınmaya da dikkat ederek üretim süreçlerini planlamaktadırlar. Bununla birlikte Türk ekonomisinin önümüzdeki dönemde açmazları arasında yer alacağını düşündüğümüz ara eleman eksikliği ile nitelikli iş gücünün yanı sıra yeşil mutabakat ile birlikte değişecek iş tanımları ve üretim planlamalarına yönelik kapasite açığı özel sektörün en sorunlu alanlarının başında gelecek konulardır diye düşünüyorum. Özel sektörün Avrupa Yeşil Mutabakatı

çerçevesinde yer alan başlıklarda üretim süreçlerine başlaması ile mevcut iş gücünün uyum ve beceri eksikliği düşüldüğünde üreticilere ekstra bir maliyet oluşturacaktır. Bu yüzden eğitim siste-

minin mevcut dinamiklere göre güncellenmesi gerektiğini, bu güncellenmenin özel sektörün ihtiyaç duyduğu alanlarla birlikte ele alınması gerektiğine inanmaktayım. Özel sektörün insan kaynakları politikalarının mevcut istihdam politikalarından ve uluslararası gelişmelerden ayrı ele alınmayacağı düşünüldüğünde önümüzdeki dönemde istihdam edilebilirliği ve nitelikli istihdam konuları daha çok üreticilerin ve Türk sanayi sektörünün önüne gelecektir. Bununla birlikte yüksek enflasyonist ortam ve alım gücünün düşmesi ile eşitsizliklerin arttığını ve yoksulluğun derinleştiğini görmekteyiz. Özel sektör bir önceki soruda da ifade ettiğim üzere bu alanda da politika süreçlerinde yer almalı ve bu konuyla ilgili çözüm önerilerini kamuoyu ile paylaşmalıdırlar. Avrupa Yeşil Mutabakatı ile birlikte değişen istihdam politikalarında kimseyi geride bırakmadan adil bir geçişi sağlayacak politika süreçlerine destek vermesi aynı şekilde özel sektörün ve Türk sanayicisinin önemli sorumlulukları arasında yer almaktadır.

● **İleride gerçekleştirmeyi planladığınız projeler var mı?**

Avrupa Yeşil Mutabakatı, özel sektörün yükümlülükleri ve genç istihdamı konusunu ele aldığımız projelerimiz bulunmaktadır. Bu projelerimizde genel olarak adil geçiş teması çerçevesinde özel sektör ile gençleri buluşturacağımız ve iki aktörün de rol ve sorumluluklarına dayalı politika önerileri geliştirebileceğimiz alanlar yaratmaya çalışacağız.

● **Varsa eklemek istedikleriniz...**

Bizlere kendimizi tanıtmaya ve sürece dair görüşlerimizi aktarma fırsatı verdiğiniz için teşekkür ederiz.

Elektrikli araçlar: Avantaj ve dezavantajları

Elektrikli araç piyasası 6,6 milyona yakın satışla 2021 yılında zirve yaptı. İklim değişikliğinin giderek belirgin hale gelmesi, daha çevreci ve sağlıklı

ulaşım araçları arayışı ve yavaş yavaş yaygınlaşmaya başlayan şarj istasyonları elektrikli araçlara olan ilgiyi arttırıyor.

Ancak 2022'de yeni sorunlar baş gösterdi. Enerji krizinin zincirleme etkileri dünyanın her yerinde hissediliyor. Bu durum başta düşük gelirli aileler olmak üzere çoğu insan için bir endişe kaynağı. Bu süre zarfında maliyetleri azaltmanın en etkili yollarından biri elektrikli aralar kullanmak ancak elektrikli veya hibrid araçlar hâlâ oldukça pahalı.

Fark kaputun altında saklı

Fosil yakıtla çalışan araçlarla elektrikli araç-

lar arasında çeşitli farklılıklar olsa da, asıl fark kaputun altında saklı. Çünkü bu iki tür aracın motorları farklı. Benzinle çalışan araçlarda yakıt ve havanın karışarak sıkışması ve yanması so-

nucu patlama yaratılması prensibine bağlı olarak çalışan bir içten yanmalı motor bulunuyor. En basit anlatımla, bu patlamadan ortaya çıkan enerji motora güç veriyor ve aracı hareket ettiriyor. Elektrikli araçta ise motor adı üstünde elektrikli ve elektromıknatıslar kullanılarak çalışıyor.

İkinci fark ise akümülatörde. Motoru elektrikle hareket ettirmek için elektrikli araçlarda batarya bulunuyor. Bu bataryalar genellikle lityum iyon akü teknolojisine dayanıyor; bir anlamda cep telefonunun piline benziyor.

Son fark ise araç içi elektrik dönüştürücüler yani inverter cihazlar. Batarya tarafından doğrudan akım sağlanıyor, ancak saç kurutma

Elektrikli araçların ana avantajı çok daha çevreci olduğu varsayımdır. Egzoz sistemi olmadığından kirlilik yaratmıyor. Ancak içten yanmalı motorlu araçlara göre çok pahalı. Şarj istasyonlarına erişim de zor.

- Elektrikli araçların menzili, yakıtla çalışan araçlara kıyasla ne durumda?

Elektrikli araçların menzili genellikle benzinle çalışan otomobillerin menziline yaklaşıyor. Tipik olarak artık tek bir şarjla 350 kilometreye kadar menzil mümkün. Şarj bittikten sonra birkaç saat içinde, hatta bazı performans modellerinde yarım saat içinde tekrar yüzde 80'e kadar şarj imkanı var. Bu elbette şarj edecek olan cihazın gücüne de bağlı. Evde şarj uzun sürüyor ancak şarj istasyonlarında süre çok daha kısa oluyor.

makinesinde olduğu gibi aracın çalışması için bu akımın dönüştürülmesi gerekiyor. İnverter cihaz tam da bu işlevi görüyor, elektrik üretmiyor ama akım türünü değiştiriyor.

Elektrikli araçların ana avantajı çok daha çevreci

olduğu var sayımı. Egzoz sistemi olmadığından kirlilik yaratmıyor. Ayrıca elektrikli motor teknolojisi yanmalı motorlardan çok daha basit. Daha az parçası var ve bu nedenle ba-

kımı daha kolay ve bozulma riski daha düşük.

Bunların hepsi kulağa çok cazip geliyor ancak her şey sanıldığı gibi siyah-beyaz değil.

- Elektrikli araçlardaki piller geçmişte olduğundan daha mı iyi?

Elektrikli otomobil bataryaları aracın kendi kullanım ömrünü açacak şekilde tasarlandığından öyle görünüyor. Şu anda, pillerin kullanım ömrünün yaklaşık yüzde 80'i 12 ile 15 yıl arasında. Bu sayı da sürekli artıyor ve yakın gelecekte 20 yıla kadar çıkabilir.

Elektrikli araçların dezavantajları

İlk olarak, elektrikli araç satın almak, her ne kadar daha az bakım gerektirmesi ve şarj etme maliyetinin daha düşük olması hesaba katılsa da, yanmalı motorlu benzerlerine göre çok daha pahalı.

İkinci sorun şarj istasyonlarına erişimle ilgili. Herkesin evinde henüz elektrikli araç şarj edecek sistem bulunmuyor ya da her evde kişisel istasyon kurulması mümkün değil. Her ne kadar şarj noktalarının sayısı artsa da, evinizin ya da işinizin yakınında gerekli alt yapıya ulaşmak kolay olmayabilir. Bu durum özellikle şehirlerin ve büyük yerleşim birimlerinin dışında zorluk yaratabilir.

En büyük sıkıntı ise elektrikli araçların gerçekten çevreci olup olmadığına dair tar-

tışmalarda gizli. Araçların kendisi kirleticiler yaymıyor, ancak motorları çalıştıran lityum iyon akülerin yapıldığı minerallerin çıkarılması gezegende devasa ekolojik sonuçları olan bir işlem.

Elektrikli araçlar mükemmel değil ve belki de hiç olmayacak.

Ancak özellikle elektrikli araç teknolojisinin evrim ve gelişmeler dikkate alındığında, araçlardan çıkan emisyonun ve fosil yakıtlara olan bağımlılığın azaltılması konusunda bu araçlar şu anda elimizdeki en iyi seçenek olarak görünüyor.

Elektrikli araç teknolojisindeki evrim ve gelişmeler dikkate alındığında bunların daha güvenli oldukları görülüyor. Hava koşullarının elektrikli araçların işlevselliği üzerinde fosil yakıtlı araçlara göre daha büyük etkisi yok.

● **Elektrikli araç ikinci el alınabilir mi ve süreç elektrikli olmayan bir araç almak kadar kolay mı?**

Evet alınabilir tabii. Ancak bazı pazarlarda elektrikli araçlar o kadar rağbet görüyor ki, kullanılmış arabalar bile yeni arabalar kadar pahalı olabiliyor. Yine de alırken aracın olası kalan ömrünü değerlendirmek için teknik uzmanlara danışmakta fayda var. Modern piller için, bu tahmini yapabilecek gelişmiş analitik yazılımlar mevcut. Yakında Avrupa Birliği bir pil pasaportu çıkartacak. Pil ömrü tahminini minimum çabayla tüketiciye sağlamak için ilgili tüm bilgiler bu evrakta olacak. Bu da artık elektrikli araçların ne kadar yaygınlaştığını gösteren bir örnek.

● **Elektrikli araçların kullanım maliyeti nedir?**

Masraflar, yerel maliyet koşullarına bağlı olarak büyük ölçüde farklılık gösteriyor elbette, ancak günümüzde elektrikli araçları çalıştırmak, normal yakıtla çalışan araçlara göre her zaman daha ucuz. Yakıt maliyetleri her zaman değişken olsa da elektrik maliyetleri daha istikrarlı, ayrıca daha az sayıda hareketli parça nedeniyle yaklaşık yüzde 60 ile yüzde 90 arasında daha düşük bakım maliyetlerine sahip. Bununla birlikte, elektrikli otomobiller için sigorta daha yüksek olabilir çünkü tork gücü daha yüksek. Ancak pilleri nedeniyle daha ağır olma eğilimindedirler. Bu, elektrikli bir arabayı çalıştırmamanın toplam maliyetini oluşturan birçok bileşenden yalnızca biri.

● **Elektrikli araçlar ekonomiyi nasıl etkileyecek?**

İşletme maliyetleri çok daha ucuz, o neden-

le hem düşük gelirli hanelere faydası var hem de araç filosu işleten firmaların büyümesini sağlayacak. Ama aynı zamanda elektrikli araçlara olan talebin artması, şarj konusunda yeni bir altyapıya ihtiyaç olduğu anlamına geliyor. Bu altyapılar yatırım gerektirecek ve çok sayıda imalat ve elektrikçiye işi sağlayacak. İş fırsatları burada da bitmiyor. Bu yeni altyapı, üretimde ve yazılım alanlarında yeni ve farklı beceriler gerektirecek. Tabii ki araç bakımında daha az iş olabilir, ancak genel ekonomik beklentiler faydalı görünüyor.

● **Elektrikli arabalar, fosil yakıtla çalışan arabalara getirilen 2035 yasağından önce ucuzlayacak mı?**

Evet, yalnızca pil teknolojisi önemli ölçüde ilerlediği için değil (2030 yılına kadar yaklaşık yüzde 50'lik bir maliyet düşüşü muhtemeldir) aynı zamanda elektrikli araçların yapımı daha kolay olduğu için. Çok daha az hareketli parça gerektirirler. Sonuç olarak, 2030 yılına kadar üretim maliyetleri yüzde 20 ile yüzde 40 arasında düşebilir ve arabaları çalıştırmak ve inşa etmek bugün olduğundan daha ucuz olacak.

● **Elektrikli araçlar ne kadar güvenli?**

Tesla'ya bakıldığında, elektrikli araçların son derece güvenli olduğu görülüyor. Kazalarda bataryaların alev alması veya patlaması noktasında bazı endişeler var ama şimdiye kadar bunun çok fazla sayıda örneği yok. Teslalar çarpışma testlerinde sürekli olarak en güvenli araba seçiliyor.

Benzer şekilde, hava koşullarının elektrikli araçların işlevselliği üzerinde benzinli araçlarda olduğundan daha büyük bir etkisi yok gibi görünüyor. Son derece sert hava koşullarına sahip Norveç, kişi başına en fazla elektrikli araca sahip ülke.

Üstelik aşırı hava koşullarında elektrikli araçlar, ironik bir şekilde, yakıtlı araçlardan daha güvenli. Bunun nedeni, elektrik sisteminin en yüksek standartta tamamen sızdırmaz olması. Yakıtlı araçların motorları ise hava girişine ihtiyaç duyuyor. Aynı şekilde sızıntı riski olmadığı için aşırı derin sulara girebiliyorlar.

Hedef Filo İzmir'de

İşleri dönüştürüyor

*İşleri dönüştüren operasyonel kiralama Hedef Filo'da.
Size özel hızlı ve pratik çözümlerimiz ile
filonuzu kolaylıkla yönetin.*

 HedefFilo

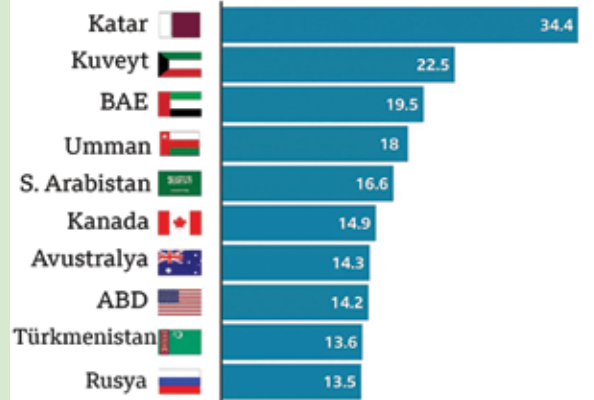
COP27: Bir adım ileri, bir adım geri

■ Nedim Atilla

iki hafta süren 2022 Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı (COP27), geçen Pazar günü sona erdi. Mısır'ın Şarm El Şeyh kentindeki iklim müzakereleri çökmenin eşiğine gelmişti ve planlanandan iki gün uzun sürdü.

Kıyasıya özetleyecek olursak gelişmekte olan ülkeler, "kayıp ve hasar fonuyla" ilgili uzun zamandır beklenen anlaşmayı memnuniyetle karşıladı. Ancak hangi ülkenin ne kadar katkı yapacağına karar verilmedi. Bunun gelecek yıl yapılacak zirvede ele alınması bekleniyor. AB ve bazı gelişmiş ülkeler, Glasgow'un kömür fazı taahhüdünü tüm fosil yakıtları içerecek şekilde

Kişi başına en çok karbon salımı yapan ülkeler (yıl/ton)

*Nüfusu 2 milyondan az olan ülkeler dışında bırakıldı

Kaynak: Avrupa Komisyonu, Küresel Atmosfer Araştırmaları Emisyon Veri Tabanı

uzatma konusundaki kaçırılan taahhütlerden duydukları hayal kırıklığını dile getirdiler. Yani bir adım ileri gidildiyse de bir adım geride de kalındı.

Mısır'ın Şarm El-Şeyh kentinde düzenlenen bu yılki COP27 zirvesinde iki hafta boyunca ana tartışma konularından birini, küresel ısınmaya çok az etkileri olmalarına rağmen en kötüsünü yaşayan savunmasız ülkelere, zengin ülkelerin sağlamaları gereken mali desteklerin yetersizliği oluşturdurdu.

Bakanlar, müzakereleri bir gün uzattıktan ve açıklanacak metni geri çektikten sonra, Pazar gününün erken saatlerinde iki haftadan uzun süren müzakereleri sona erdiren nihai bir anlaşmayı kabul ettiler.

Anlaşma, gelişmekte olan ülkelerin küresel ısınmanın neden olduğu zararlar başa çıkmasına yardımcı olacak bir kayıp ve hasar fonu içeriyor; bu, dünyanın iklime karşı en savunmasız ülkeleri arasında geniş çapta sevinçle karşılanan tarihi bir sonuç. Son metinde, fonun iklim değişikliğine karşı "özellikle savunmasız" olan ülkelere yardım etmeyi amaçlıyor. Fonu kimin denetleyeceğine ve ne kadar para ve kime ödeneceğine muhtemelen COP27 nihai anlaşmasında ortaya konan tavsiyelere dayanarak gelecek yılki iklim zirvesinde karar verilecek.

İnsan kaynaklı iklim değişikliğinin doğal ve

Dünyada 80'den fazla ülke şu anda tüm fosil yakıtları sona erdirmeye taahhüdünde bulunuyor ve konuyu gelecek yıl Dubai'de gerçekleştirilecek COP28'de gündeme getirmeleri bekleniyor.

insani sistemlerde neden olduğu kayıp ve hasarları ödemek için kullanılan COP terimi olan 'kayıp ve hasar', yaklaşık 30 yıldır ilk kez zirvenin gündemine alınmıştı.

Zirve açılışında iklim krizinden en çok etkilenen ülkeler, güçlü konuşmalar yapmış, Bahamalar Başbakanı Philip Davis, "Teslim olmayacağız.... yoksa su bizim mezarımız olacak" demişti.

Bu yıl sellerde çok ciddi can ve mal kaybı yaşayan Pakistan'ın İklim Bakanı Sherry Rehman ise anlaşmadan çok memnun olduğunu belirtti ve "İklim hedeflerini başarmak için nasıl birlikte çalışacağımıza dair önemli bir virajı döndük" dedi.

Pakistan'da bu yaz meydana gelen sellerde 1700'den fazla insan hayatını kaybetti, 40 milyar dolardan fazla maddi zarar meydana geldi.

Hayal kırıklığı

Ancak COP27'de fosil yakıtların kullanımının sınırlandırılmasına dair hiçbir ilerleme sağlanmadı ve sonuç bildirgesinde buna dair bir taahhüt yer almadı.

İklim tazminine ilişkin benzeri görülmemiş anlaşmaya rağmen çoğu kişi, kömür emisyonlarını gaz ve petrol dahil tüm fosil yakıtlara kademeli olarak indirmeye yönelik olarak geçen yıl Kasım ayında İskoçya'nın

Glasgow kentinde gerçekleştirilen Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı (COP26) taahhüdünü genişletme taahhüdünün olmaması nedeniyle COP27'de hayal kırıklığına uğradı. Anlaşma nihai metnine ulaşamamış olsa da, 80'den fazla ülke şu anda tüm fosil yakıtları sona erdirme taahhüdünde bulunuyor ve konuyu gelecek yıl Dubai'de yapılacak COP28'de gündeme getirmeleri bekleniyor.

"Bu COP adaletine doğru önemli bir adım attı" diyen BM Genel Sekreteri António Guterres'e göre bir kayıp ve hasar fonu kurulması ve önümüzdeki dönemde faaliyete geçirilmesi kararının memnuniyetle karşılanması gerek. Guterres, iklim krizinin ön saflarında yer alanların seslerinin duyulması gerektiğinin de altını çizdi, "Açıkçası bu yeterli olmayacak, ancak kırılan güveni yeniden inşa etmek için çok ihtiyaç duyulan siyasi bir işaret" diye ekledi. BM Genel Sekreteri Guterres daha ne desin?

Ülkeler daha iddialı emisyon azaltma hedefleri üzerinde anlaşmazlarsa zirveden çekilmekle tehdit eden Avrupa Komisyonu İklim Şefi Frans Timmermans'ın sözleri bence durumu özetliyor: "Önümüzde olan şey ileriye doğru bir adım atmak için yeterli değil. Geçen

Şu an dünyada toplam miktar olarak en çok karbon salımı yapan ülke Çin. Çin atmosfere bir yılda 11 bin 535 megaton karbondioksit salıyor. Onu yaklaşık 5 bin 100 megatonla Amerika Birleşik Devletleri izliyor.

yıl Paris Anlaşması kapsamında ve Glasgow'da yapılan anlaşmaları gerçekleştireceğimize dair daha yüksek bir güven getirmiyor."

İngiltere'nin baş müzakerecisi AlokSharma, "İlerleme sağlayamadığımız için inanılmaz derecede hayal kırıklığına uğradım. Sera gazı salınımlarını derhal azaltma hedefini zayıflatmaya çalışan ülkeler, risk altındaki ülkelerde neler yaşandığına bakmalı" dedi.

Ayrıca sonuç bildirgesinde muğlak bir "düşük emisyonlu enerji" ifadesinin yer alması da çevrecileri endişelendirdi.

Uzmanlar, bazı fosil yakıtların bu kategoriye sokularak ileride "yeşil enerji" sınıfına alınabileceği uyarısında bulunuyor.

Hindistan gibi gelişmekte olan ülkeler fosil yakıtlarından sonuna kadar faydalanmak isterken, G20 ülkeleri karbon salımını acilen azaltma çağrılarını yapıyor. Ancak geçmişte bu

ülkeler de fosil yakıtlardan ciddi kârlar elde etmişti. Şu an dünyada toplam miktar olarak en çok karbon salımı yapan ülke Çin. Çin atmosfere bir yılda 11 bin 535 megaton karbondioksit salıyor. Onu yaklaşık 5 bin 100 megatonla Amerika Birleşik Devletleri takip ediyor.

Ancak kişi başına yapılan karbon salımına bakarsak başı Katar çekiyor. Katar'da kişi başına yıllık karbon salım miktarı 37,29 ton. Türkiye ise 4,61 tonla 16. sırada yer alıyor.

"Kayıp ve Hasar Fonu" nedir?

Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'ne (UNFCCC) göre bu terim, insan kaynaklı aşırı hava olayları dahil olmak üzere iklim değişikliğinin doğal ve insan sistemlerinin neden olduğu ekonomik, sosyal ve kültürel kayıp ve zararları ifade ediyor.

Nedir bunlar? Deniz seviyesinin yükselmesi, yükselen sıcaklıklar, okyanus asitlenmesi, buzulların erimesi, ekosistemin bozulması ve çölleşme gibi.

Geçen yıl Glasgow'da düzenlenen COP26 konferansında zengin ülkelerin kayıp ve hasarın finansmanı konusunda bazı

önemli adımlar atması bekleniyordu. Ancak, savunmasız ülkeler için yeni finansman sağlamaya yönelik girişimler başarısız oldu.

2013 yılında Polonya'nın Varşova kentinde düzenlenen COP19'da ülkeler, özellikle savunmasız gelişmekte olan ülkelerin maruz kaldığı kayıp ve zararları ele almak için uygun yaklaşımların uygulanmasını desteklemek amacıyla iklim değişikliği etkileriyle ilişkili Varşova Uluslararası Kayıp ve Hasar Mekanizmasını kurmuştu. Kayıp ve hasarın ele alınmasının önemi, ülkeleri küresel ısınmayı durdurmayı amaçlayan eylem ve planları harekete geçirmeye ve desteklemeye teşvik eden Paris Anlaşması'nın 8. maddesinde de vurgulandı.

Kayıp ve zarar tazmininin ardındaki fikir, iklim değişikliği kaynaklı felaketlerden etkilenen ülkelerin kaçınmadıkları veya "uyum sağlayamadıkları" maliyetlerin tazmin edilmesi. Ancak, bu konuyu önceki zirvelerde iklim müzakerelerine dahil etme girişimlerine rağmen, zengin ülkeler konuyla ilgili resmi tartışmaları her zaman reddettiler ama bu kez kabul etmek zorunda kaldılar.

İklimde umutlar COP28'e kaldı...

Doğal gaz krizinden en az etkilenecek ülkeler

Rusya'nın Ukrayna'yı işgali sonrası Avrupa elektrik ve doğal gaz kriziyle karşı karşıya. Rusya'nın Avrupa'ya sevkiyat yaptığı ana boru hatlarından Kuzey Akım 1 üzerinden doğal gaz akışını kesmesi Avrupalıları endişelendiriyor. Avrupa Birliği (AB) ülkeleri tasarruf tedbirlerine başlarken Fransa, Eyfel Kulesi'nin Louvre Müzesi ve Versay Şatosu'nda da elektrikleri erken kapatma kararı aldı. Peki, Rusya'nın doğal gaz sevkiyatını durdurması en çok hangi AB ülkelerini etkileyecek? Elektrik üretiminde en çok doğal gaz kullanan ülkeler hangisi?

Bu sorulara yanıt bulabilmek için farklı enerji verileri bulunuyor. Bunların ilki nihai enerji tüketimi.

Bu veri; ülkelerde hangi enerji kaynağının ne kadar kullanıldığını gösteriyor. AB İstatistik Ofisi'nin (Eurostat) 2020 yılı verilerine göre nihai enerji tüketiminde doğal gazın payının en yüksek olduğu ülke yüzde 37,6 ile Hollanda. Macaristan yüzde 32,3 ile ikinci, İtalya yüzde

30,9 ile üçüncü, Belçika yüzde 29,3 ile dördüncü ve Almanya yüzde 26,8 ile beşinci sırada geliyor. Türkiye ise yüzde 25,7 ile altıncı sırada yer alıyor.

Bazı ülkelerde ise doğal gazın payı sıfır. Oldukça soğuk iklime sahip İskandinav ülkelerinden

İsveç'te doğal gazın payı sadece yüzde 1,5. Bu oran Norveç'te yüzde 2,1; Finlandiya'da yüzde 3 ve Danimarka'da yüzde 11,5. AB ortalaması ise yüzde 21,9.

AB İstatistik Ofisi'nin 2020 verilerine göre, nihai enerji tüketiminde doğal gazın payının en yüksek olduğu ülke yüzde 37,6 ile Hollanda. AB ortalaması yüzde 21,9. Türkiye ise yüzde 25,7 ile altıncı sırada yer alıyor.

ALF

GÜVENLİK
Kamera ve Alarm Sistemleri

0232 438 77 67

www.alfguvenlik.com.tr

MİSYON & VİZYON

Müşterilerinin, elektronik güvenlik sistemleri çözümlerine ilişkin ihtiyaç ve beklentilerini karşılayarak, güvenilir, kalıcı ve yenilikçi bir işbirliği içinde sunulan hizmetlerden en yüksek katma değeri almalarını sağlamayı misyon edinen ALF Güvenlik Sistemleri, elektronik güvenlik sistemleri sektöründe en önemli sistem entegratörleri arasında yer almaktadır. ALF Güvenlik Sistemleri, sektörün gelişmesine yardımcı olurken müşterilerinin gereksinimleri doğrultusunda çözümler üretmeye devam etmektedir. Bu anlamda ALF Güvenlik Sistemleri, elektronik güvenlik sektörünün önde gelen oyuncularından biri olma özelliğini koruyan %100 Türk Sermayeli teknoloji şirkettir.

REFERANSLARIMIZ

HİZMETLERİMİZ

- GÜVENLİK KAMERALARI
- DVR KAYIT CİHAZLARI
- CCTV ve IP KAMERA SİSTEMLERİ
- GÜVENLİK SİSTEM AKSESUARLARI
- VERİ DEPOLAMA SİSTEMLERİ
- NETWORK ALTYAPI SİSTEMLERİ
- GÜVENLİK MONİTÖRLERİ
- HIRSIZ ALARM SİSTEMLERİ
- KABLOSUZ EKİPMANLAR
- ADRESLİ PANELLER
- YANGIN PANELLERİ
- YANGIN DEDEKTÖRLERİ
- YANGIN SİRENLERİ
- GEÇİŞ KONTROL SİSTEMLERİ
- GÖRÜNTÜLÜ DİAFON SİSTEMLERİ
- AKILLI BİNA SİSTEMLERİ
- BEKÇİ TUR SİSTEMLERİ

+90 541 438 77 67
+90 232 438 77 67

alf@alfguvenlik.com.tr

www.alfguvenlik.com.tr

İnkılap Mah. 510 Sk. No:4A
Köküoğlu Sit. Şirinyer
Buca, İzmir

Tıp ve sanatı birleştiren eller...

Latife Doğanay Çağlayan

Başarılı bir patoloji uzmanının başarılı bir sanatçıya dönüşmesinin hikayesindeyiz bu ay. Mikroskoplar, lameller, hücreler arasında mesaisini dolduran Latife Doğanay Çağlayan'ın kendinin bile farkında olmadığı 'sanat gözü' devreye girince işin rengi değişir, siyah-beyazdan tüm renkleri barındıran bir hayat ortaya çıkar. Mikroskopta gördüğü şekillerin fotoğrafını çekerek

üzerinde çizimler yaptığı 100 eseri son olarak Ahmet Adnan Saygun Sanat Merkezi'nde sergilenen, aynı zamanda Urla Devlet Hastanesi'nin başarılı Patoloji Uzmanı Doç. Dr. Latife Doğanay Çağlayan ile keyifli sohbetimize davetlisiniz.

■ Öncelikle sizi tanıyabilir miyiz?

Ben patoloji uzmanıyım. Yaklaşık 30 yıldır bu işi yapıyorum. Patoloji, insan vücudundan alınan dokular ve vücut sıvılarına bakarak hastalıklara tanı koyan, bazen hastalıkların nedenini belirleyen bir bilim dalı. Bu işi yaparken mikroskop kullanıyoruz. Bunun için önce dokular çeşitli işlemlerden geçiriliyor, çeşitli

Patoloji Uzmanı Doç. Dr. Latife Doğanay Çağlayan'ın "Biraz Gerçek Biraz Düş" sergisindeki eserlerinde, hücrelerden oluşan gerçek bir zemin üzerinde yakaladığı ve birçoğu masalsi figürler yer alıyor.

boyalarla renklendiriliyor. Rutin çalışma düzeninde bir patoloğun işi çok zor. Gün boyu bir odaya kapanıp, saatlerce mikroskopa bakmamız ve tanımlar koymamız gerekiyor. Bu iş çoğu zaman çok yorucu

ve stresli oluyor.

■ **Bir patolog olarak yoğun tempo ve hassasiyetle çalışırken, baktığınız ile gördüğünüz arasındaki uyarlamayı sanat eserine evirme fikri nasıl doğdu?**

Bir gün mikroskopta gördüğüm bir damarı, kanatlarını açmış, uçan bir kuşa benzettim. Onun bir fotoğrafını çektim ve üzerine biraz çizim yaparak kanatlarını belirginleştirdim. Ortaya çıkan resmi sosyal medyada arkadaşlarımla paylaşırsam, onunla birlikte ben de laboratuvarın dışına çıkarım diye düşündüm. Öyle de oldu. O gün, o kuşla birlikte başlayan yolculuğum yaklaşık 4 yıldır devam ediyor.

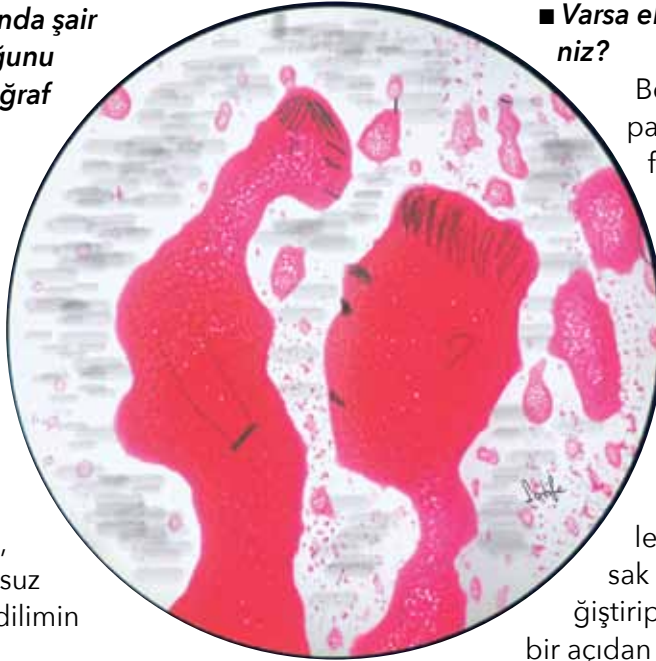

■ **Bilim ve sanatı bir araya getiren çalışmalarına imza atma fikri nasıl başladı?**

Öyküsünü anlattığım ilk çizimden sonra bu işi her gün yapmaya başladım. Başlangıçta bir oyun gibiydi. Sonrasında aldığım olumlu tepkilerle çizimlerin sanatsal boyutuna ağırlık verdim ve çizmeye devam ettim. Böylece, hem lam ve lamel adını verdiğimiz iki cam arasına hapsolan hücrelere hem de laboratuvarı, penceresiz bir odaya hapsolan kendime özgürlük vermiş gibi oldum. İyi hissettim. Önemli olan da bu duyguydu benim için.

■ **Sizin aynı zamanda şair yönünüzün de olduğunu biliyoruz, şiir mi fotoğraf mı sizi kendine daha çok çekiyor?**

Şiir ve öyküler yapıyorum. Edebiyatı ve mikro fotoğraf üzerine resim yapmayı birbirinden ayıramam. Sakinken, dinlenirken ya da mutluken resim yapmak iyi geliyor. Ama içim acıdığına, bir şeyler beni huzursuz ettiğinde, kelimeler dilimin

■ **Varsa eklemek istedikleriniz?**

Ben bu çalışmalarını yaparken, çektiğim mikro fotoğraflara farklı yönlerden bakarak, onları sağ sola çevirerek bu figürleri yakaladım. Bunu hayatımıza da uygulayalım demek istiyorum. Yaşama hep aynı noktadan bakmamak, gördüklerimizi beğenmiyorsa durduğunuz yeri değiştirip, olaylara bambaşka bir açıdan bakmak gibi...

ucuna geldiğinde yazmazsam olmaz.

■ **Sanatın hali hazırda yürütülen mesleklerle katkısı yadsınmaz. Bir doktora sanatın derinlikleri neler kazandırıyor?**

Kendimi daha dingin hissediyorum. Bu biraz da yılların verdiği bir şey belki. Doktorluk insanın gecesini, gündüzünü ele geçiren bir meslek. Sanatla uğraşmaya başlayınca, mesleğimin ve yakın çevrem dışındaki yeni insanlar tanıdım. Hiç tanımadığım insanlara ulaştım. Bu çok mutluluk verici.

■ **AASSM'deki serginiz hakkında bilgi verir misiniz? Kaç eserinizi sergilenecek, eserlerinizin aktardıkları neler olacak?**

Sergimin ismi "Biraz Gerçek, Biraz Düş". Yaklaşık 100 tane eserim var sergide. Hücrelerden oluşan gerçek bir zemin üzerinde yakaladığım, birçoğu masalsi figürler var bu eserlerde. Bunlar benim yaratıcı bakış açımla yakalayıp aktardığım düşler. Bunların büyüklük kadar çocukların da ilgisini çekeceğini düşünüyorum.

■ **Yeni ve farklı çalışmalarınız olacak mı?**

Bilmiyorum. Belki olur. Hayat sürprizlerle dolu. Umarım karşıma çıkacak yeni çalışma alanlarını fark ederim.

Enver
OLGUNSOY

MİKROPLASTİKLE İMTİHANIMIZ

Mikroplastik tehlikesi yaklaşık 50 yıldır hayatımızda olmasına rağmen ilk alarm bilim insanları tarafından 2012 yılında verildi. Plastik kullanımının azaltılması ve geri dönüşümü konusunda büyük bir seferberliğe ihtiyaç var.

Adından da anlaşılacağı gibi küçük boyutlardaki plastik parçacıklarının insan sağlığı için tehdit oluşturma potansiyelinden söz edeceğiz bu yazıda. Zira yeni doğanların dahi vücudunda mikroplastikler tespit ediliyor artık. O çok sevdiğimiz balık ve deniz ürünlerinin dokuları mikroplastik dolu. Afiyetle yedikçe biz de mikroplastikleniyoruz, hatta dediğim gibi ana karnındaki henüz doğmamış bebeklere kadar mikroplastikler hayatımızı tehdit ediyor. Kanser, cilt hastalıkları, organ hasarları vs. gibi rahatsızlıklara sebep oluyorlar.

Doğaya atılan plastik malzemeler çok uzun sürelerde yok oluyor biliyorsunuz. Bu yok oluş sırasında önce küçük parçacıklara ayrılıyor, bu parçacıklar da canlıları tehdit ediyor. En çok da denize karışan plastik atıklar ki günlük 8-9 milyon ton plastik atığı okyanuslara atılıyor. Deniz suyunda parçalanmış bu atıklar giderek küçülüyor ve birkaç milimetre büyüklüğe hatta nano boyu-

ta kadar iniyor. Bunlar da önce deniz canlılarının dokularına ve bedenlerine nüfuz ediyor. Yaşam zinciri içinde de bunları tüketen diğer deniz ve kara canlılarına geçiyor. Deniz canlılarının yaşadıkları ortam nedeni ile mikroplastiklerden kurtulma şansları hiç yok.

Aslında bu bela yaklaşık 50 yıldır hayatımızda olmasına rağmen, ilk alarm bilim insanları tarafından 2012 yılında verildi. Anne karnındaki bebeklerde de tespit edilince daha da dikkat çeken mikroplastik sorunu, gelecekte de maalesef insanlığı etkileyecek ve kaçınamayacağımız bir sorun olarak devam edecek. İçme sularımızı arıtabiliriz ama gıdalardaki, deniz ürünlerindeki hatta araç lastiklerinden kopan mikro parçacıkların havaya karışması sonucu havadaki mikroplastiklerden kurtuluş zor.

Gündelik hayatta sıklıkla kullandığımız bazı kozmetikler, temizlik ürünleri, deterjanlar, diş macunları, ısı ile yapışan kağıt materyallerde (sallama çay poşetleri vs. gibi) kullandığımız plastik

malzemeler mikroplastik riski taşıyorlar. Süt, bira hatta düşünün, havada uçan polenlerde bile mikroplastiklere rastlandı. Tuzlarda bile tespit edilmiş durumda. "Tuz da koktu" deriz ya tam da böylesi bir mikroplastik bombardımanı altında yaşam sürdürdüğümüzü söylemek isterim.

Okyanuslarda plastik atıklardan ülkemiz yüz ölçümünde, ada haline gelmiş bölgeler olduğu ifade ediliyor. Özellikle de Pasifik Okyanusu'nda...

Aslında plastik malzemelerin yasalara göre geri alımının yapılması gerekiyor. Ancak bu tam olarak yapılmıyor ve denetlenmiyor.

Zorunlu değilse kullanılmamalı

Mikroplastikler, doğadaki bioçeşitlilik için de büyük tehdit. Canlıların besin zinciri içine girdiğinde ise tüm canlılar için büyük tehdit. Aslında bu konuda insanlarda farkındalık başladı ama yeterli eyleme henüz dönüşmedi. Zira plastik malzemeler, ucuzluğu, pratikliği ve kolay bulunabilir olması nedeni ile neredeyse zorunlu ihtiyaç malzemesi konumunda. Plastik kullanımı ve geri dönüşümü konusunda aslında büyük bir seferberliğe ihtiyaç var. Filmlerle, medya aracılığıyla kamu spotları ile, çeşitli toplantılarla bu önemli konu gündeme getirilip plastik malzeme kullanımı mümkün olduğunca azaltılmalıdır, zorunlu değilse hiç kullanılmamalıdır.

Önce alışveriş poşetleri, tek kullanımlık plastik tabak, çatal, bıçak, plastik pipetler Avrupa ülkelerinde kalktı ama ülkemizde hala maalesef kullanılmaya devam...

Araçların lastikleri de önemli bir atık mikroplastik kaynağı. Yapılan çalışmalarda bir araçtan her yıl 2,4 kilogram mikroplastik yayılıyor çevreye. Ağır vasıtaların saçtığı mikroplastik miktarı ise olağanüstü miktarlarda. Bu durumda plastik üreticilerinin daha sağlam lastik üretme yollarını bulmaları, bu konuda Ar-Ge çalışmaları yapmaları gerçeği ortada...

Kutuplara kadar varan mikroplastik sorununu aşma konusunda yeni yeni çalışmalar da yapılmıyor değil. Örneğin, denizlerdeki plastik atıklardan yalıtım malzemeleri üretimi gibi... Hatta bu yazıyı yazmama sebep, yeni bir çalışmada bakteri ve katalizörler aracılığı ile dönüşümcü bir çözümün sunulduğu yayını okumuş olmam. Şöyle ki; kullanılan bu ajanlarla plastik atıklar faydalı kimyasallara dönüştürülüyor.

Plastik atıkları işlemek için hazır katalizörler ve "Pseudomonasputida" bakterisi (bir toprak bakterisi) kullanılarak iki aşamalı bir prosesten sonra faydalı bir kimyasal olan polihidroksialkanoatlar adlı bileşiğe dönüştürülüyor. Bu bileşik biyolojik olarak parçalanabiliyor ve polisiteren, polietilen tereftalat (PET) ve yüksek yoğunluklu polietilen (HDPE) üretiminde kullanılabilir. Bu da döngüsel ekonomi için büyük bir çözüm yolu. Böylece ilk kez kimyasal parçalanma ile biyolojik dönüşümü birleştirme tekniği uygulanmış oluyor. Böylece farklı tipteki plastik atıklar için bu çalışma yeni bir geri dönüşüm zincirinin başarıldığı anlamına geliyor.

Son söz: Acilen plastik kullanımının azaltılması için bir seferberlik başlatılmalı.

Kanser testlerinde devrim

The Guardian'da yer alan habere göre "Galleri" adı verilen yeni bir kan testi, net semptomlar olmadan birden fazla kanseri tespit ediyor. Haber "Büyük araştırmalar Galleri testinin etkinliğini gösterdiğinden doktorlar kanser taraması için yeni bir dönemi selamlıyor" diye verildi.

İngiliz ve Amerikalı Hekimler basit bir kan testinin hastalarda birden fazla kanser türünü belirgin semptomlar geliştirmeden önce tespit edebileceğini bulduktan sonra, sağlık hizmetlerine yeni bir kanser taraması çağına hazırlanmak gerektiğini dile getiriyorlar.

Çalışmada 50 yaş ve üstü 6 bin 600'den fazla yetişkine kan testi uygulandı ve düzinelerce yeni hastalık vakası tespit edildi. 6 bin

Kanda kanser DNA'sı arayan Galleri testinin sonuçları, araştırmalara ve gerekli tedavilere rehberlik etmek için ilk kez hastalara ve doktorlarına açıklandı. Test, kanserin nerede olduğunu da tahmin ediyor.

529 gönüllü için test negatif çıktı, ancak 92 gönüllüde potansiyel bir kansere işaret etti. Daha ileri testler, 35 kişide veya çalışma grubunun yüzde 1,4'ünde katı tümörleri veya kan kanserini doğruladı. Test, meme ve endometriyal tümörleri olan bir kadında iki kanser tespit

etti.

Bulunan birçok kanser erken bir aşamadaydı ve yaklaşık dörtte üçü rutin olarak taranmayan formlardı. Kanda kanser DNA'sı arayan Galleri testinin sonuçları ilk kez hastalara ve doktorlarına, kanser araştırmalarına ve gerekli tedavilere rehberlik etmesi için açıklandı.

Galleri testi, gelecek yıl 165 bin kişiyi kapsayan büyük bir denemenin sonuçlarını bildirecek olan NHS England tarafından potansiyel bir "oyun değiştirici" olarak tanımlandı. Doktorlar, ameliyatın ve tedavinin daha etkili olması için kanseri yeterince erken tespit ederek testin hayat kurtaracağını umuyor, ancak teknoloji hala geliştirme aşamasında.

New York'taki Memorial Sloan Kettering Kanser Merkezi'nde araştırma konusunda kıdemli araştırmacı olan Dr. Deb Schrag, gelişmeyi Paris'teki Avrupa Tıbbi Onkoloji Derneği toplantısında şöyle yorumladı: "Bence bu yeni paradigma ve konsept hakkında heyecan verici olan şey, bunların birçoğunun herhangi bir standart taramaya sahip olmadığımız kanserler olması."

Test, hastalığın varlığını tespit etmenin ötesinde, kanserin nerede olduğunu tahmin ederek doktorların bir kanseri tespit etmek ve doğrulamak için gereken takip çalışmalarını hızlı bir şekilde

takip etmesine olanak tanıyor. Schrag, "Menşeyi sinyali, çalışmanın türünü yönlendirmede çok yardımcı oldu. Kan testi pozitif olduğunda, çalışmaların tamamlanması genellikle üç aydan kısa sürer" dedi.

Test, meme, karaciğer, akciğer ve kolon gibi dokularda 19 katı tümör tespit etti, ancak aynı zamanda tipik olarak geç bir aşamada tespit edilen ve düşük hayatta kalma oranlarına sahip olan yumurtalık ve pankreas kanserlerini de tespit etti. Kalan vakalar kan kanserleriydi. Toplamda tespit edilen 36 kanserden 14'ü erken evre ve 26'sı rutin olarak taranmayan hastalık formlarıydı.

Daha ileri analizler, kansersiz olanların yüzde 99,1'inde kan testinin negatif olduğunu, yani sağlıklı insanların yalnızca küçük bir bölümünün yanlış bir şekilde pozitif sonuç aldığını buldu. Testi pozitif çıkanların yaklaşık yüzde 38'inin kanser olduğu ortaya çıktı. Schrag, testin henüz popülasyon çapında tarama için hazır olmadığını ve teknoloji geliştirilirken insanların standart kanser taramasına devam etmesi gerektiğini söyledi. "Ancak bu yine de, kanser taramasına gerçekten çok farklı bir yak-

laşım ile geleceğin neler getirebileceğine dair bir fikir veriyor" diye konuştu.

Fransa'nın Villejuif kentindeki Gustave Roussy kanser merkezinin araştırma direktörü Fabrice André ise şunları dile getirdi: "Önümüzdeki 5 yıl içinde, artan sayıda hastayı tedavi etmek için daha fazla teşhis ve tedavi altyapısıyla birlikte daha fazla doktor, cerrah ve hemşireye ihtiyacımız olacak. Birden fazla kanser türü için kan testleri eskiden bilim kurgu alanına aitti, ancak şimdi hastalar için umut vaat eden bir kanser araştırması alanı oldu. Bunun gibi araştırmalar, geç evre kanserlere karşı ilerleme sağlamak ve daha fazla hastaya iyi bir sonuç alma şansı vermek için çok önemlidir. Deneme sonuçları, daha önce teşhis konmamış kişilerde bu kan testiyle kanserin ne sıklıkta bulunduğunu daha iyi anlamamızı sağlıyor. Ancak bu testi ve geliştirme aşamasındaki diğer benzer testleri tam olarak değerlendirmek, özellikle de insanların kanserleri alındıktan sonra gerçekten daha uzun süre hayatta kalıp kalmadığını anlamak için daha büyük çalışmalardan elde edilen verilere ihtiyacımız olacak."

Telefon ve bilgisayar ekranlarındaki mavi ışık yaşlanmayı hızlandırıyor

Araştırmacılar, televizyon, bilgisayar ve akıllı telefonlar gibi cihazlardan gelen mavi ışığa çok fazla maruz kalmanın yaşlanma sürecini hızlandırabileceğini öne sürdü. Mavi ışığın ayrıca obezite ve psikolojik hastalıkları tetikleyebileceği belirtildi. *Frontiers in Aging* dergisinde yayımlanan çalışmaya göre, her gün kullanılan cihazlardan yansıyan mavi ışığa aşırı maruz kalmak, deri ve yağ hücrelerinden duyu nöronlarına kadar vücuttaki çeşitli hücrelere zarar verebiliyor. Uzmanlar yapılan deneylerde mavi ışığın, insanlarla benzer hücresel özelliklere sahip meyve sineklerini etkilediği sonucuna ulaştı.

Araştırma ekibinden Oregon Eyalet Üniversitesi Biyoloji Bölümü'nden Profesör Dr. Jadwiga Giebultowicz, "Sinek ve insan hücrelerinde sinyal veren kimyasallar aynı. Dolay-

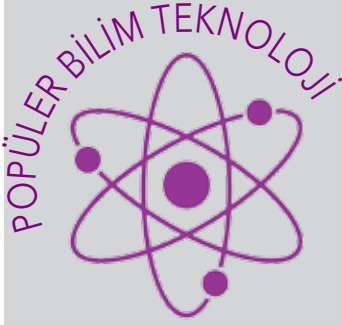
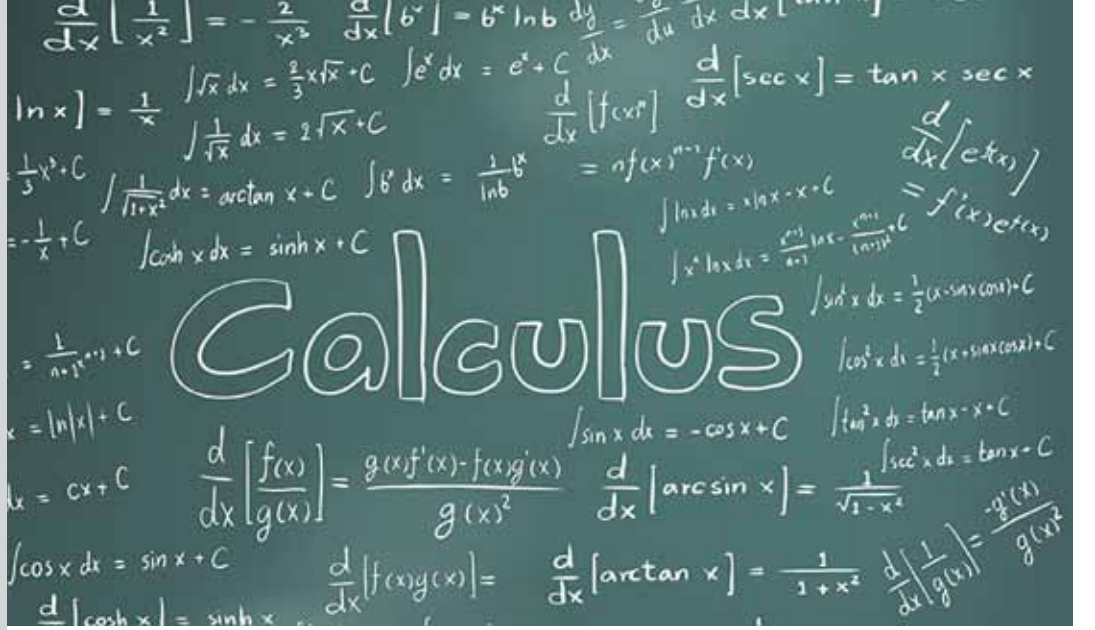
sıyla mavi ışık insanlar üzerinde de olumsuz etkiler yaratma potansiyeline sahip" ifadelerini kullandı. Dr. Giebultowicz, mavi ışığın yaşlanmayı hızlandırıcı etkisini anlamak için 2 hafta boyunca mavi ışığa maruz bırakılan meyve sinekleriyle tamamen karanlıkta bırakılanların metabolit seviyelerinin karşılaştırıldığını söyledi. Giebultowicz çalışmaya ilişkin, "Mavi ışığa maruz kalan meyve sineklerinde hücrelerin doğru çalışması için gerekli belirli kimyasalların seviyelerinde değişim yaşandığını ilk kez göstermiş olduk" değerlendirmesini yaptı.

Mavi ışıkta bırakılan sineklerin beyinlerinde yapılan incelemede, glutamat seviyelerinin azaldığı tespit edildi. Düşük glutamat seviyelerinin ise beyin fonksiyonlarında azalmaya ve erken yaşlanmaya yol açabileceği ifade edilen araştırmayla ilgili yeni çalışmalara ihtiyaç var.

Gökhan SEZER

Calculus'un öyküsü

**Matematik şa-
heseri, fiziğin
temel dire-
ği calculus
Newton'un-
dur ancak
günümüzde
Leibniz'in
tanımlama-
ları kullanıl-
maktadır.
Calculusün
anlaşılmasını
sağlayanlar
ise Bernoulli
kardeşlerdir.**

Burada bilginin tarihsel yolculuğundan bahseden birkaç yazı kaleme aldık. O yazılarımızda Asurlulardan, bizim İonia'lı felsefecilere, Aristo'dan Isaac Newton'a ve oradan Albert Einstein'e giden süreci anlattık. Fırsatımız olursa kuantum dünyasıyla bu diziye devam edeceğiz. Bugün ise bu zamana kadar anlattığımız süreçte hem çok büyük önem ifade eden ve hem de büyük bir bilimsel kavgaya sebep olan büyük bir buluşun Calculus'un hikayesini anlatacağız.

Bildiğimiz gibi Aristo'nun evren modeli etrafında gelişen 2000 yıllık süreç, oldukça kanlı ve maceralı bir yolculuk sonucunda 1687 yılında bilim tarihinin ilk ve en muhteşem denklemiyle, Newton'un Kütleçekim Yasası ile son bulmuştu.

Evrenin işleyişinin şifrelerinin ilk çözülmesi o denklem ile başladı. İşte o buluş insanlıkta büyük bir çığır açtı.

Newton'un Kütleçekim Yasası o zamanlar için evrenin temel kuvvet

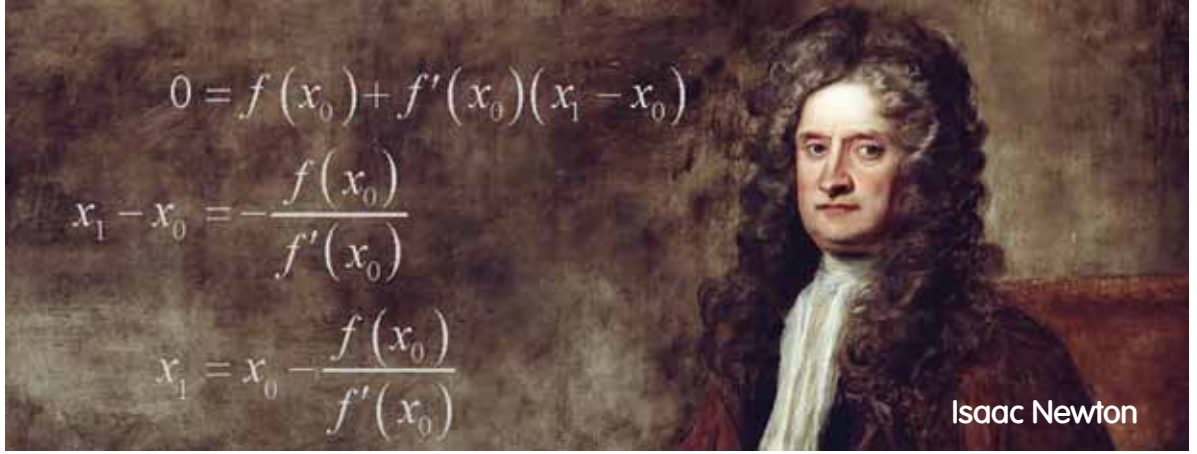
yasası idi. Bu yasadan sonra bilimde çok hızlı gelişmeler oldu. Bu yasa sadece bilimsel bir buluş değil, aynı zamanda o güne kadar hür düşünce üzerinde dinin büyük baskısının yerle bir edilmesi ve yepyeni bir dönemin başlaması anlamına da geliyordu.

Newton'u bu bilimsel buluşa götüren yol hür düşüncenin rahatlıkla gelişme sağladığı bir bilimsel ortam idi. Bu ortam, 1660 yılında İngiltere Kralı II. Charles himayesinde kurulan Royal Society idi. Newton, 1662 yılında üyesi olduğu bu topluluğun 1703 yılında başkanı oldu. Ölene kadar da başkanı olarak kaldı.

Calculus: İlk bilimsel kavgaya

Newton, Kütleçekim Yasası'na giden çalışmaları yaparken o zamanki matematiğin yeterli olmadığını gördü ve calculus denilen hepimizin türev ve integral olarak bildiği sonsuz küçük alanlar hesabını keşfetti.

Günümüzde de mühendisliğin hesaplamalarda temelini oluşturan

bu calculus çalışması, ilk büyük bilimsel kavranın da sebebi oldu.

Çünkü aynı zamanlarda Leipzigi Alman bilim insanı Gottfried Wilhelm Leibniz de calculusü keşfetmiş ve hatta Newton'dan önce 1684'te yayınlarak çok büyük sükse de yapmıştı.

Bu yayını görünce zaten çılgın birisi olan Newton daha da çılgına döndü. Her şeyi kendisine saklamayı adet edinen Newton, arkadaşlarının baskısıyla ancak 1687 yılında kendi calculusünü yayınladı.

Leibniz; hayatı boyunca sıkıntı çekmemiş, bir eli yağda bir eli balda sefa içinde yaşayan, buna rağmen aklınıza gelebilecek her konuda fizik, matematik, felsefe, kimya, biyoloji, jeoloji, tarih, hukuk, astronomi ve daha nice konuda araştırmalar yapmış, buluşlar gerçekleştirmiş, eserler yazmış son derece gıcık, kibirli bir o kadar da dahi bilim insanıydı. Rivayet odur ki 23 yaşına geldiğinde öğrenebileceği yeni bir şey kalmamıştı.

Newton'da dahilikle delilik arasında gidip gelen, birçok buluşunu kendisine saklayan, o zamanlar için evrenin sırrını çözmüş, kinci, entrikacı efsanevi garip bir bilim insanıydı. Yaşayan efsaneydi.

Her iki bilim insanı da çok büyük hayran kitlesine sahip oldukları gibi nefret edenleri de bolca idi.

Newton, calculusü kendi çalışmalarında kullanmak amacıyla geliştirdiği için kendine has tekniklerle, kendi anlayacağı şekilde formüle etmiştir ve bunu sonradan kitap

haline getirmiştir. O nedenle karmaşıktır ve anlaşılması oldukça güçtür. Öylesine güçtür ki anlamak, ona sadık kalacağım diye bir sürü hayranı Britanyalı bilim insanı telef olmuştur, belki de nice buluşlar Britanya coğrafyasında uzun bir süre bu yüzden gerçekleşmemiştir.

Leibniz de son derece kibirli bir insan olduğu için calculusü başkalarının anlayabileceği şekilde kaleme almamıştır. Anlayıverin artık gibilerden bir havası vardır. Kitabı yazdıktan sonra meraklıları onu mektup yağmuruna tutmuştur. Mektupların birçoğunu yakacak olarak kullandığı, akli başında bulunduğu mektuplara da verdiği cevaplarla okuyanları ve anlamaya çalışanları yönlendirmeye çalıştığı rivayet edilmektedir.

Günümüzde bile iyice basitleştirilmiş anlatımlarla mühendislikte aşılması gereken yüce bir duvar gibi duran calculusü o zaman ki iki yarı deli büyük dehanın anlatımlarıyla anlayacak adam daha ortada yoktur.

Yani anlayacağımız ortada büyük bir buluş var ama ilk zamanlarda anlayacak kimseler yok gibi.

O zamanlar Avrupa'nın dört bir yanında matematikçiler harıl harıl calculusü çalışıyorlardı. Daha doğrusu anlamaya çalışıyorlardı. Basel Üniversitesi'nde felsefe yüksek lisansı yapmış olan Jacob Bernoulli (1605 -1705) ve ondan 12 yaş küçük tıp doktoru olan kardeşi Johann Bernoulli de (1667-1748) bu yeni matematiği anlamaya

çalışıyorlardı. Üstelik bunu gizli gizli çalışarak yapıyorlardı. O zamanlar hayli ünlü bir matematikçi olan babaları matematiğin para getirmediğini görmüş ve onlara matematikle ilgilenmeyi yasaklamıştı.

Ağabey Jacob kısa bir sürede konuyu kavramış ve kardeşi Johann'la beraber tüm calculusü hatmetmişti. Hiç kimselerin anlayamadığı calculusü çok kısa bir sürede anlamışlar ve devam eden sürede defalarca Leibniz'le yazışarak tüm gelişmeleri paylaşmışlardı.

Tam bu iki kardeşin calculusü kavradığı sırada babaları çocukların para kazanmayı gizlice matematikle uğraştıklarını anlayınca onlara "artık paralı bir iş bulun, ben size para mara vermem" diye resti çeker.

Ona calculusü öğreten ağabeyi Jacob ise onun bu olağanüstü gelişimine şaşkınlıkla tanık olur.

Jacob matematikte kaplumbağa gibiyse, matematik öğrettiği kardeşi Johann adeta bir tavşan gibidir. Leb demeden leblebiyi anlayan Johann acayip derecede hem zeka hem de karakter olarak kıvraktır.

Jacob Bernoulli calculusü anlamasaydı ve ele avuca sığmaz kardeşi Johann'a anlatmasaydı yani bilim falan ilerlemezdi. İşte öyle bir durum bu kardeşlerin yaptığı...

Johann kendisine hocalık yapması için büyük paralar teklif eden Marki D Hospital'e matematik öğretmek için 1691 yılında Paris'e gider. Marki D Hospital de ondan aldığı derslerle çok büyük matematikçi olur.

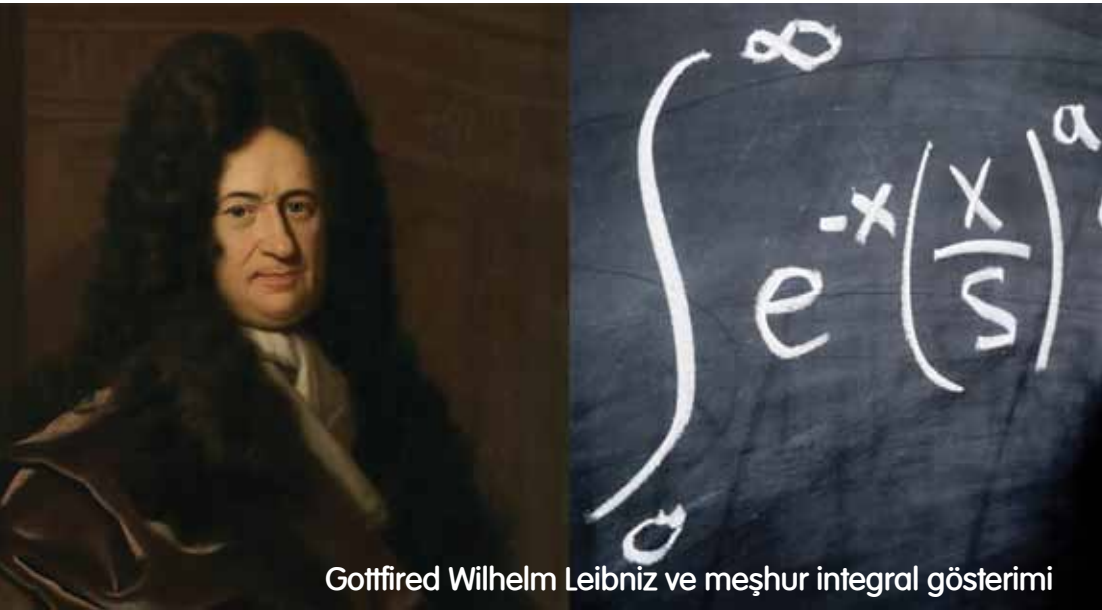
Matematikte kullanılan ünlü H'ospital kuralı, aslında Bernoulli'nin ona öğrettiği matematiğin eseridir.

Bu sıralarda calculusün Newton'un mu, yoksa Leibniz'in mi olduğu tartışmaları ortalıkta dolaşmaktadır. İki kibirli deha calculusü kendilerine mal etmektedir ve etrafında sevenleri ve dalkavukları da gürültüsünü yapmaktadır. Ortada iki büyük dehanın pek takmadığı kuru bir gürültü vardır.

Taa ki Johann

Bernoulli'nin bir matematik kitabının önsözünde calculusün Newton'un eseri olduğu ile ilgili bir yazıyı okuyana kadar. Bernoulli bunu okuyunca tabiri caizse dünyayı ayağa kaldırır. Ve birden bire bilim dünyasında Newtoncular-Leibnizciler diye bir kamplaşma oluşur ve ortalığı toz duman eden büyük bir bilimsel kavga çıkar.

Bu kavgalarda çirkeflikte sınır tanımayan, kaypak, olağanüstü laf ebesi olan, fakat bir o kadar da dahi olan Johann Bernoulli adeta

Gottfried Wilhelm Leibniz ve meşhur integral gösterimi

Bunun üzerine Jacob, Basel Üniversitesi'ne matematik öğretmeni olarak kapağı atar. Burada calculusü gökbilimden, kimyaya, mühendislikten, ekonomiye birçok dalda uygulayarak büyük ün yapar ve profesör unvanını da alarak üniversitede efsaneleşir.

Kardeşi Johann ise öylesine hatmeder ki calculusü, kendi basitleştirmiş anlatımıyla dersler vermeye başlar ve en az Leibniz kadar ünlenir. Calculusla adeta özdeşleşir.

Jacob Bernoulli (1655-1705) ve Johann Bernoulli (1667 - 1748)

tek başına bütün Britanya ile savaşmaktadır.

“İngilizler sonsuz küçükler hesabını ilk keşfetmenin şerefini elde etmek için Leibniz’e savaş ilan etmişlerdi. Ben de tıpkı ünlü Horetius Cocles gibi tüm İngilizleri bir köprüde sıkıştırdım” demiştir o tartışmalar için.

Öylesine bir karıştırır ki ortalığı kavgadan gürültüden neden kavga edildiği bile unutulacaktır neredeyse.

Newtoncularla Leibnizciler birbirine girdikleri o zaman dilimindeki tartışmaları günümüzdeki her türlü seviyesiz tartışmalara rahmet okutacak boyutlara gelmişti. Tartışmanın ana kaynağı Leibniz’in Newton’dan intihal yaptığı üzerine Newton’cuların itirazlarıydı.

O zaman ki tartışmaların en seviyelisi ve edebi olanı da ölümüne Newton hayranı olan Fransız Voltaire’in ünlü Candide adlı eserindeki Dr. Panglos tiplemesidir.

Leibniz sınırsız iyimserliğin filozofu olarak da anılır ve bu yönüyle epeyce dalga geçilmiştir. Hiciv ustası keskin dilli Voltaire de işte onun bu özelliğini barındıran Dr. Panglos tiplemesiyle Candide eserinde onunla adeta dalga geçer. Voltaire’in, Leibniz’in felsefesiyle dalga geçmesinin temelinde Newton ile Leibniz arasındaki bu

calculus meselesi olduğu söylenir. (Voltaire, Candide’yi Leibniz’in ölümünden yaklaşık 40 yıl sonra yazmıştır.)

Efendim, tartışmalar böyle seviyesizce uzadıkça uzar. Gelin görün ki bu Leibniz de Royal Society’nin üyesiydi ve Royal Society’nin başkanı da Newton’du. Newton kurnazca “madem öyle bir kurul toplayalım bu duruma karar versin” diyerek çözüm önerisi sunar. Şaşkın Leibniz de bunu kabul eder. İlk kurulan kurulda kimlerin olduğu bile belli olmayan bir süreç sonunda her türlü hileye rahmet okutan ortamda, kurul Newton’u haklı çıkarır. Bu kararı bekleyen İngiliz bilim insanlarının günümüz futbol holiganları kıvamında büyük gürültü kopardıkları tarihe not düşülmüştür.

Leibniz tabi bu karara çok kızır, küser, tartışmalar farklı boyutlara taşınır uzar da uzar, ama karar çıkmıştır artık. Calculus, Newton’undur. Her ne kadar karar böyle çıksa da günümüzde Leibniz’in tanımlamaları kullanılmaktadır, bunu da not düşelim buraya. Görüldüğü gibi matematik şaheseri fiziğin temel direği calculus, böylesi çılgın bir ortamda hayat bulur.

Belki de biz işte bu çılgın Johann Bernoulli’ye borçluyuz calculusü.

Yoksa iki delinin elinde oyuncak olacaktı!

Nedim ATILLA

Budapeşte şehir merkezinde 200 yılı aşkın tarihe sahip City Park'ta konumlanan House of Music Hungary'nin inşaatı 2018 yılında başladı, 2022 yılı Ocak ayında ziyarete açıldı.

Unutulmaz bestecilerin memleketinde bir müzik evi

Macaristan'ın başkenti, Tuna Nehri'nin kalbinden aktığı Budapeşte'de, müzik alanında oldukça kapsamlı yepyeni bir müze, 2022 yılı Ocak ayında sanatseverlere kapılarını açtı. House of Music Hungary, Macaristan'ın ve dünyanın müzik mirasını, tarihini pek çok etkinlik ve etkileşime olanak veren atölyeleri, konser alanları ile sanatseverlere ulaştırıyor. Japon yıldız mimar Sou Fujimoto tarafından tasarlanan yapı, 170 yabancı konsept arasından seçildi ve mimari yarışmanın galibi ilan edilmesinden bu yana dünya çapında

büyük ilgi gördü.

Projeyi CNN International ve Dünya Mimarlık Topluluğu, 2021'in başlarında "2021'in en çok beklenen 10 yeni binasından biri" olarak adlandırmıştı. Performans salonları, sergi alanları ve bir açık hava sahnesini içeren proje, Macaristan'ın müzik sahnesinin odak noktası olurken, aynı zamanda ülkenin bölgedeki önemli tarihini ve mirasını da onurlandırmayı amaçlıyor.

Müzik alanında ve özellikle klasik müzikte Macaristan'ın dünyaya katmış olduğu zenginlikler bu coğrafyayı hâli hazırda müzik alanında bir mabet hâline getiriyor. Dünya çapında mü-

zikte öncü Bela Bartok, Ferenc Liszt, Györgi Ligeti, Zoltan Kodaly gibi pek çok ismin yetiştiği bu topraklar müziğin atmosferini her karışında taşıyor desek yeridir.

Bu müzikal mirasın ve birikimin yansıtılması için geniş ölçekli bir proje ise House of Music Hungary ile hayata geçiyor. İlk olarak 2013'te Ligeti Budapest Project dahilinde ortaya çıkan fikir, müzik, tiyatro ve müzecilik alanında uzmanların bulunduğu ekiplerin detaylı araştırmaları, uluslararası örnekleri incelemek üzere çıktıkları seyahatler sonucunda netleşmeye başlıyor.

Mimari proje için 2014 yılının başında yapılan uluslararası çağrı ile, 2014 Aralık ayında 100 küsur proje arasından ünlü Japon mimar Sou Fujimoto'nun projesinin seçilmesiyle ilk adım tamamlanıyor.

Bugün hem Tokyo hem Paris'te kişisel mimarlık ofisi bulunan başarılı mimar Fujimoto'nun önderliğinde House of Music Hungary'nin inşası 2018'de başladı.

Budapeşte şehir merkezinde 200 yılı aşkın bir tarihe sahip olan City Park'ta, Varosliget Gölü'nün hemen yanı başında konumlanan House of Music Hungary, Ocak 2022'de ziyarete açıldı.

Müzikten ilham alan mimari

Sou Fujimoto yapının mimarisinde doğal olan ile insan yapımı arasındaki ahenkli dengeyi, uyumlu bir geçişkenliği hedeflediğini belirtiyor. Yapı hem dışarıdan hem içeriden bakıldığında benzersiz bir estetiği gözler önüne seriyor. İlk bakışta eğimli, mantara benzeyen ve ilhamını ses dalgalarının formundan alan delikli tepelik örtüsü ve altında zeminden tavana uzanan her biri çatı eğiminden dolayı farklı yüksekliğe sahip cam duvarları dikkat çekiyor. Tepelik örtüsünde bulunan ve bazılarında ağaçların uzandığı 100 tane delikli çatıdan iç mekâna uzanan gün ışığıyla etkileyici bir atmosfer yaratıyor. Mekânın içerisinde bu gün ışığına bakmak üzere kafanızı kaldırdığınızda yine etkileyici bir düzenleme ile karşılaşıyorsunuz. 30 binin üzerinde metal plaka ile kaplanmış tavan, güz yapraklarıyla örtülmüş izlenimini veriyor.

Fujimoto, müze mimarisinde artık sadece sergi salonlarının değil, etkileşime fırsat tanıyan, müzeye gelenler ile bağ kurulabilecek, beraber üretilip öğrenilebilecek alanların da olmasına önem veriyor. House of Music Hungary de Fujimoto'nun bu bakış açısını

somutlaştırdığı örneklerden biri.

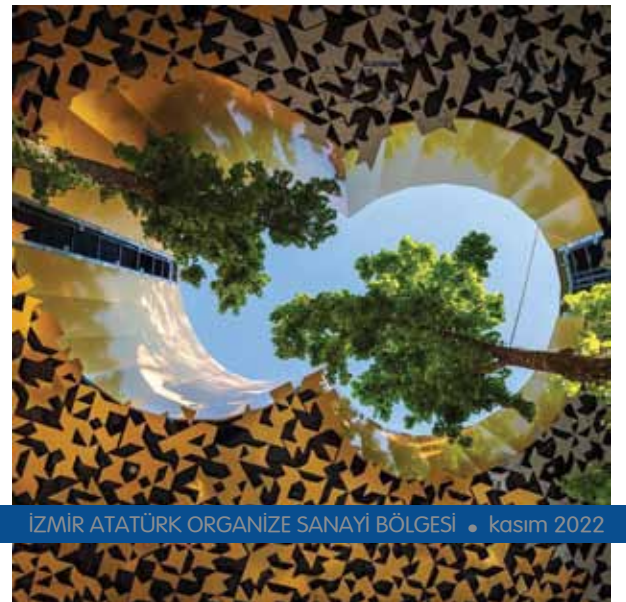
Üç konsept, üç kat

Müzenin park ile hemzemin olan giriş kısmında 3 geniş konser salonu ile beraber atölyeler, canlı performanslar için tasarlanmış alanlar, üst katında ise kütüphane ve çalışma alanları yer alıyor. Yer altı kısmında kalıcı ve sürelili sergileri ile geniş bir alanı kaplayan House of Music Hungary'nin bu katı aynı zamanda imza niteliğindeki bir salona, ses kubbesine sahip. İlk kez 1970 yılında World Expo'da, 21. yüzyılın önemli bestecisi ve atonal müziğin öncülerinden Karlheinz Stockhausen tarafından uygulanan tasarımdan ilham alan yarım küre şeklindeki ses kubbesi, 360 derece ses sistemi ve ekranıyla, bu salondaki etkinliklerde seyircinin doğrudan müziğin içinde konumlandığı büyüleyici bir atmosfer yaratıyor.

Ziyaretçilerin müzik tarihi, müziğin başlangıcı, yapısı ile yakınlık kurabilmelerini amaçlayan House of Music Hungary, aynı zamanda her yaşta insanın müzik yapabileceği, öğrenebileceği programlarıyla geniş bir yelpaze sunuyor. Geçici sergilerin yanı sıra müzenin kalıcı olan "Dimensions of Sound - Musical Journey Through Space and Time" isimli sergisi, müziğin kökenlerine, sesin ilksel öyküsüne doğru bir yolculuğa çıkarıyor. Ses ile, insan sesinin gelişiminden yola çıkan bu derin tarih ile başlayıp modern bakışlara, günümüz teknolojilerine, uygulamalarına doğru ilerleyen bir odağa sahip

olan sergi Macaristan'ın köklü müzik mirasına da ayrıca detaylı bir yer ayırıyor.

Yıl boyunca hem yetişkinlerin hem de çocukların ilgisini çekebilecek performans, eğitim ve atölye programları, konserler ile House of Music Hungary, ziyaretçilerini sesin ahenkli yolculuğuna davet ediyor.

Avignon bu yıl da kültür turisti ile doldu

Sanat ve tarih... Avignon'u bugünkü ününe kavuşturan iki olgu. Fransa'nın güneyinde, Rhone Nehri kıyısında yer alan şehir, 5000 yıllık tarihinde birçok farklı medeniyetin kültürüyle harmanlanmış. Bugün de Provence bölgesinin önemli duraklarından birisi olarak ziyaretçilerini ağırlıyor.

Milattan önce 539 yılında ilk yerleşimin kurulduğu varsayılan şehirde tarihin tüm katmanlarına doğru bir yolculuk yapmak mümkün fakat Avignon'u sanatla özdeşleştiren dönem Orta Çağ. Şehre adım attığınızda modern yapıların arasından geçip kendinizi bir anda Orta Çağ atmosferinin içinde buluyorsunuz. Fransa'nın en çok ziyaret edilen yapılarının da içinde bulunduğu eski şehir bölgesinde, yüzyıllar öncesinde inşa edilip ayakta kalan yapılarda şehrin ruhunu hissedebiliyorsunuz.

2020 yılında Avrupa Kültür Başkenti olan şehir daha öncesinde, 1995 yılında da UNESCO Dünya Mirası listesinde yer almış. Şehri çevreleyen tarihi surlar içerisinde çok önemli eserler saklıyor. Pont Saint Benezet Köprüsü de bu eserlerin en önemlilerinden birisi. 1100'lü yıllarda inşa edilen köprü ilk zamanlarında Rhone Nehri'nin iki yakasını birbirine bağlayan 22 kemere ve 900 metre uzunluğa sahipken, geçen yaklaşık 1000 yıllık zaman geriye sadece 4 kemerini görebileceğiniz halini bırakmış.

Petit Palais Museum da Avignon Orta Çağı'nı

yansıtan büyük bir müze. Orta Çağ eserleri söz konusu olduğunda, Avrupa'nın en önemli koleksiyonuna sahip bu müzede 13. ve 16. yüzyıldan Provence tabloları ile Romanesk ve Gotik Avignon heykelleri sergileniyor.

Popes' Palace Avignon da en çok ziyaret edilen yer ve hikayesi 1309 yılına kadar uzanıyor. 1300'lü yılların hemen başında hala Roma'da bulunan Papalık yeni seçilen ve Fransa'ya yakın bir isim olan Papa 5. Clement tarafından Avignon'a taşınıyor. 1309 yılında da Popes' Palace Katolik Kilisesi'nin yeni merkezi ilan ediliyor ve 1378 yılına kadar 7 papaya ev sahipliği yapıyor. Tabii ki bu durumu kabul etmeyen Roma Kilisesi de kendi Papa'sını seçmeye devam ediyor.

Bu popülerite 1947 yılında Jean Vilar tarafından farklı bir amaç için kullanılıyor ve 2022'de 76. kez düzenlenen Avignon Festivali'nin ilkinin gerçekleştiriyor. Sonrasında da her yıl sahne sanatları açısından önemli bir etkinlik haline geliyor. Şehrin gözdesi Popes' Palace'ta da festivalin ana sahnesi kuruluyor. Tiyatro, sahne şovları, müzik dinletileri, dans, şiir ve birçok sanat dalında gösterilerin yer aldığı festivalde 400'e yakın etkinlik binlerce sanatseverle buluşuyor.

Avignon'un geçmişten gelen ruhu ve sanatın büyümesi birleşince bu güzel şehir 76 yıldır sanatseverlerin en sevilen rotaları arasında kendine ilk sıralarda yer buluyor.

◆ Yaşar Üniversitesi Öğretim Görevlisi Dr. Uğur Oral, Özel İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde verdiği konferansta öğrencilere görgü kurallarının önemini anlattı

Gençlerden görgü kurallarına büyük ilgi

HABER MERKEZİ

Yaşar Üniversitesi Öğretim Görevlisi Dr. Uğur Oral, Özel İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde verdiği konferansta öğrencilere görgü kurallarının önemini anlattı. Öğrencilerin yoğun katılımından mutluluk duyduğunu belirtti.

TİCARET
SİYAHİ FAKTÖRİ TİCARİ GAZETE

Aslı Akı-Dr. Uğur Oral

Yaşar Üniversitesi'nde 2008 yılından bu yana "Görgü ve Protokol Kuralları" dersi veren Öğretim Görevlisi Dr. Uğur Oral, Özel İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencileriyle buluştu. Dr. Uğur Oral'ın "Görgü Kuralları" konferansına 450 öğrenci ve öğretmen katıldı.

Sanayicinin gündemi mesleki eğitim

Liselilere görgü kurallarını anlattı

Liselilere görgü kurallarını anlattı

Yaşar Üniversitesinde 2008 yılından bu yana "Görgü ve Protokol Kuralları" dersi veren Öğretim Görevlisi Dr. Uğur Oral, Özel İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencileriyle buluştu. Dr. Uğur Oral'ın "Görgü Kuralları" başlıklı konferansına 450 öğrenci ve öğretmen katıldı. Konferansta öğrencilere görgü kurallarının neden önemli olduğunu anlatan ve çeşitli sosyal ortamlarda dikkat etmeleri gereken sosyal davranış kuralları hakkında bilgi veren Dr. Uğur Oral, "Görgü kuralları bumeranga bir şeydir. Siz çevrenize nazik ve saygılı davranırsanız onlar da size aynı şekilde davranırlar. Zaman zaman belki, çevrenizde istisnalar olabilir ama genel olarak bu şekilde davranmanız gerekir. Zaman zaman belki, çevrenizde istisnalar olabilir ama genel olarak bu şekilde davranmanız gerekir. Zaman zaman belki, çevrenizde istisnalar olabilir ama genel olarak bu şekilde davranmanız gerekir."

İZGAZETE

GÖZLEM

ekspres

Liselilere görgü kurallarını anlattı

Yaşar Üniversitesi'nde "Görgü ve Protokol Kuralları" dersi veren Öğretim Görevlisi Dr. Uğur Oral, Özel İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencileriyle buluştu.

Liselilere görgü kurallarını anlattı

Yaşar Üniversitesi Öğretim Görevlisi Dr. Uğur Oral, Özel İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde verdiği konferansta öğrencilere görgü kurallarının önemini anlattı. Oral'ın "Görgü Kuralları" başlıklı konferansta öğrencilere görgü kurallarının önemini anlattı. Oral'ın "Görgü Kuralları" başlıklı konferansta öğrencilere görgü kurallarının önemini anlattı. Oral'ın "Görgü Kuralları" başlıklı konferansta öğrencilere görgü kurallarının önemini anlattı.

YENİ BAKIS

"Özellikle gençler görgü kurallarına önemini anlattı. Öğrencilerin yoğun katılımından mutluluk duyduğunu belirtti."

Yaşar Üniversitesi Öğretim Görevlisi Dr. Uğur Oral, Özel İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencileriyle buluştu. Dr. Uğur Oral'ın "Görgü Kuralları" başlıklı konferansına 450 öğrenci ve öğretmen katıldı. Konferansta öğrencilere görgü kurallarının neden önemli olduğunu anlatan ve çeşitli sosyal ortamlarda dikkat etmeleri gereken sosyal davranış kuralları hakkında bilgi veren Dr. Uğur Oral, "Görgü kuralları bumeranga bir şeydir. Siz çevrenize nazik ve saygılı davranırsanız onlar da size aynı şekilde davranırlar. Zaman zaman belki, çevrenizde istisnalar olabilir ama genel olarak bu şekilde davranmanız gerekir. Zaman zaman belki, çevrenizde istisnalar olabilir ama genel olarak bu şekilde davranmanız gerekir."

Önemli olan bu kurallara önem vermek

MICHELIN STAR REVELATION 2023 İSTANBUL

Türkiye'nin ilk Michelin Yıldızları

Dünyanın en prestijli restoran de-recelendirme sistemi olan ve lüks restoranlara yıldız veren Michelin Guide, İstanbul'u 38. destinasyon olarak listesine aldıktan sonra yıldız almak için başvuruları değerlendirdi. Bu değerlendirme sonucunda seçilen 53 restoran bir ödül töreniyle açıklandı. Her zaman yerel mutfakları ve yetenekli profesyonelleri öne çıkaran ve dünya çapında mükemmel yeme içme deneyimlerini araştıran Michelin Guide, İstanbul seçkisiyle, yemek sevgisinin geleneksel bir öge olduğu İstanbul'daki gastronomi deneyimini dünyaya tanıtmaya katkıda bulunacak.

Gecenin sonunda 5 restoran yıldız aldı.

4 restoran (Mikla, Nicole, Araka, Neolokal) 1 yıldız, Fatih Tutak 2 yıldızla ödüllendirildi.

Yıldız kazanan tek kadın şef, Araka'nın sahibi Zeynep Pınar Taşdemir oldu.

10 restoran Bib Gourmand* (makul fiyat) ödülü kazanırken, Neolokal sürdürülebilir gastronomiye yönelik öncü yaklaşımından dolayı kırmızı yıldızına bir de green star (yeşil yıldız) ekledi.

Bunların dışında 38 restoran daha tavsiye edildi.

TURK Fatih Tutak, 2 yıldızıyla öne çıktı

Avrupa Yakası'nda Şişli Bomonti semtinde yer alan TURK Fatih Tutak, tipik Türk lezzetlerini tatmak isteyen gurmeler için şef Fatih Tutak'ın ustalıklı yeniden yorumladığı modern ve sofistike bir seçim sunuyor. Uluslararası kariyerinde dünya mutfağından seçkin isimlerle omuz omuza çalışan bu yetenekli profesyonel, 2019 yılında Türkiye'ye döndü ve fine-dining restoranını açtı. Şefin imzası olan lezzetli, asidik ve tütsülenmiş notalar içeren mutfak oldukça samimi, titiz ve daha da önemlisi şefin bölgesine ve köklerine olan düşkünlüğünü öne çıkarıyor. Annesine ithafen hazırladığı meşhur mantı, tıpkı açık mutfakta yapılan tatlı servisi gibi ikonik hale gelmiş durumda.

Fatih Tutak

Dünyanın en prestijli restoran derecelendirme sistemi olan ve lüks restoranlara yıldız veren Michelin Guide, İstanbul'u 53 restoranla dünya mutfak haritasına yerleştirdi. Fatih Tutak 2 yıldızla öne çıktı.

4 restoran 1 Michelin Yıldızı sahibi oldu

İstanbul mutfak çeşitliliğinin mükemmelliğini yansıtan, aynı zamanda da yerel ürün ve lezzetlere olan bağlılığını koparmayan 4 restoran, Bir Michelin yıldızı ile ödüllendirildi. Yeniköy'de bulunan Araka, şehrin koşuşturmacasından uzakta sakin bir ortam sunuyor. Menüde mevsim sebzeleri ve şifalı otlara ağırlık veren şef Zeynep Pinar Taşdemir, son derece kişisel ve cesur bir mutfak yaratmış durumda. Acılı, ekşili ve baharatlı tatlar, zahter ile tatlandırılmış, marine edilmiş sebzeler ve baharatlı sosta ılık zeytinlerle servis edilen balkabağı püresi gibi harika bir şekilde dengeleniyor ve birleşiyor.

Beyoğlu Pera'daki Mikla, Anadolu geleneklerini yenilikçi bir dokunuşla ele alıyor. Türk ürünlerinin tüm zenginliğini ve çeşitliliğini kutlayan kreasyonlar, bir lezzet patlaması sunuyor. Hafifçe haşlanmış ve ardından ızgara yapılmış ahtapot, semizotu ve elma sirkeli yeşil fasulye turşusu salatası Michelin Rehberi müfettişlerinin beğenisini kazanan tabaklara örnek.

Salt Galata'da bulunan Neolokal, tipik bir Anadolu repertuarına da hizmet ediyor. Cesur teknikler ve mutfaktaki yenilikler, tıpkı bulgurdan ve lezzetli bir tavuk hazırlığından yapılmış hafif baharatlı bir 'cupcake' ve yanında zengin kremalı velouté ve patates gevreği ile süslenmiş gövdeli bir tavuk dömiğlas gibi gelenek ve modernite arasında kalıcı bir köprü olması amaçlanan yemekler sunuyor.

Beyoğlu Tomtom Sokak'taki Nicole, geleneksel Türk tariflerinin Orta Doğu baharatla-

Zeynep Pinar Taşdemir

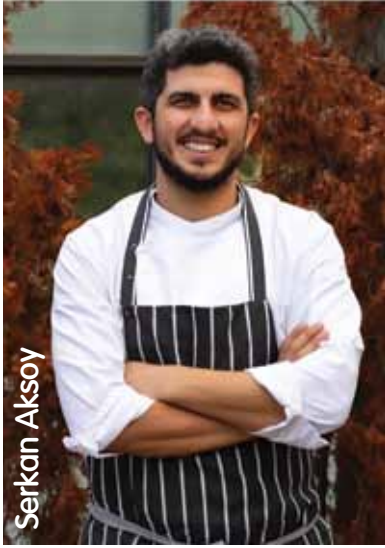
rıyla buluştuğu incelikli bir mutfak sunuyor. Kariyerine Bodrum'da başlayan Şef Serkan Aksoy, ürünlerinin kökenine özellikle dikkat ediyor ve etik bir yerel üreticiler ağı ile çalışmayı sürdürüyor. Füme yoğurt ve üzüm suyu ile vurgulanmış yumuşak kuzu eti ile servis edilen dolmaları, Michelin Rehberi ekiplerini tam anlamıyla büyüledi.

Neolokal'in sürdürülebilirlik girişimleri Yeşil Yıldız ile ödüllendirildi

Daha sürdürülebilir bir gastronomi anlayışına sahip restoranları seçimlerinde vurgulamayı amaçlayan Michelin Rehberi, 2020 yılında yeni bir ödül açıkladı: Michelin Yeşil Yıldız. Neolokal, çevre dostu ve etik yaklaşımları sayesinde bu prestijli ödüle layık görüldü. Bu restoranda özenle seçilen üreticilerin yanı sıra şef Maksut Aşkar ve ekibi, bazıları kaybolma tehlikesi altında olan Türk mutfak mirasını korumaya ve tanıtmaya oldukça kararlı.

10 restoran Bib Gourmand ödülüne layık görüldü

Michelin Rehberi kullanıcıları arasında özellikle popüler bir ayırım olan Bib Gourmand, makul fiyatlarla harika yemekler sunan restoranları öne çıkarıyor. İstanbul'da toplamda 10 mekan, sundukları mükemmel fiyat-per-

Serkan Aksoy

Maksut Aşkar

Mikla

formans dengesi açısından ödüllendirildi.

Geleneksel Türk mutfağını sevenler, Mısır Çarşısı'nın hemen yukarısında bulunan ve mavi seramik dekorlarla süslenmiş Pandeli'ye mutlaka gidiyor.

Popüler Karaköy Lokantası, mükemmel bir şekilde hazırlanmış mezeleri ve fiyat-kalite dengesine sahip menüsüyle müfettişlerin beğenisini kazandı.

Alaf, biraz daha moda uygun bir ambiyansa sahip. Şef Deniz Temel tarafından hazırlanan yemekler birçok etkiyi barındırıyor ve sunulan kokteyl çeşitlerini tamamlıyor.

Şef Volkan Türe tarafından işletilen Aheste, Türk spesyalitelerinin yanı sıra vejetaryen yemekleri de dahil olmak üzere birkaç orijinal kreasyonun tadına bakılabilecek daha romantik bir atmosfere sahip.

Yenilik tutkunları Karaköy'deki Tershane'yi kaçırmıyor. Momento Oteli'nin 8'inci katında yer alan restoran, şehrin tarihi silüetinin manzarasının yanı sıra cömert bir mutfak, leziz tatlar, kaliteli mezeler ve iyi kalitede pişirilmiş et sunuyor.

Giritli'nin tek özelliği sadece yaz aylarında açık olan terası değil. Bunun yanında meze menüsü geleneksel klasikleri daha yenilikçi kreasyonlarla sade bir şekilde birleştiriyor.

Anadolu yakasında Küçükkyalı semtinde bulunan Calipso, huzur arayan İstanbulluları cezbeden mükemmel bir balık ve deniz ürünleri restoranı. Mezeler tıpkı hoş kokulu salatala-

rı gibi oldukça lezzetli.

Çukurcuma semtinde Cuma, Akdeniz ve dünya mutfağından ilham alan tabaklar sunuyor. Burada en iyi mevsimlik ürünler tapas, ceviche, pizza, sofistike makarna tabakları.

Sade Beş Denizler Mutfağı'nda yemek severler atıştırmalıklar ve çok daha fazlasını test edebilir. Anadolu mutfağı burada acılı dil de dahil olmak üzere incelikle hazırlanmış spesyalitelerle sergileniyor.

Son olarak, Aman da Bravo tipik bir Türk modern bistronomi vizyonu sunuyor. Yerel kaynaklı ürünler, lezzetli tabaklarla buluşuyor.

İstanbul'u dünya mutfak haritasına yerleştiren 53 restoran

TURK Fatih Tutak (2 kırmızı yıldız), Ocak, Spago, Glens, St. Regis Brasserie, Sade Beş Denizler Mutfağı, Tatbak, 1924 İstanbul, Atölye, Nobu, Çok Çok Thai, Mikla (1 yıldız), Cuma, Topaz, Kubbeli Lounge, Nicole (1 yıldız), Yeni Lokanta, Eleos Beyoğlu, Sofyalı 9, Aheste, Mürver, Karaköy Lokantası, Octo, Feriye, Tatbak, Neolokal (1 yıldız + 1 yeşil yıldız), Aila, Tershane, Aqua, Pandeli, Tugra, Banyan, Lokanta 1741, Matbah, Deraliye, Khorasani, Şans, Park Fora, Giritli, Ulus 29, Sunset Grill & Bar, İnari Omakase Kuruçeşme, Alaf, Aman da Bravo, Kistthefrog, Rumelihisarı İskele, Zuma, Araka (1 yıldız), Azur, Kıyı, Seraf, Calipso, Beyti, Balıkçı Kahraman.

İZMİR ATATÜRK
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

İSTİHDAMA AÇILAN KAPI

Eleman ve iş arayanların nitelikli platformu
İAOSB ÖZEL İSTİHDAM BÜROSU

- Tüm kayıtlar ücretsizdir.
- 600 fabrikamızdan gelen taleplerin tamamı, sistemimizde yer alan başvurular üzerinden değerlendirilir.
- İş veren ön elemeyi geçen aradığı nitelikte elemana, çalışan ise istediği işe hiçbir ücret ödemedenden sahip olur.

HAYALİNİZDEKİ YAŞAM İÇİN

EN İYİ TEKLİF

LANSMANA
ÖZEL
FIRSAT

VADE
FARKSIZ
36 AY
TAKSİT

0232 335 0 333

www.navakonak.com

KONAK